

Ο περί της Σύμβασης του Αρχους Αναφορικά με την Πρόσβαση στην Πληροφόρηση, τη Δημόσια Συμμετοχή στη Λήψη Αποφάσεων και την Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη σε Περιβαλλοντικά Θέματα και Συναφή Πρωτόκολλα (Κυρωτικός) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2012 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 21(III) του 2012

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΟΥΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ
ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ, ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗ
ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΣΕ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ (ΚΥΡΩΤΙΚΟ) ΝΟΜΟ**

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

33(III) του 2003
10(III) του 2009.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Σύμβασης του Αρχους Αναφορικά με την Πρόσβαση στην Πληροφόρηση, τη Δημόσια Συμμετοχή στη Λήψη Αποφάσεων και την Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη σε Περιβαλλοντικά Θέματα και Συναφή Πρωτόκολλα (Κυρωτικός) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2012 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί της Σύμβασης του Αρχους Αναφορικά με την Πρόσβαση στην Πληροφόρηση, τη Δημόσια Συμμετοχή στη Λήψη Αποφάσεων και την Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη σε Περιβαλλοντικά Θέματα και Συναφή Πρωτόκολλα (Κυρωτικούς) Νόμους του 2003 και 2009 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί της Σύμβασης του Αρχους Αναφορικά με την Πρόσβαση στην Πληροφόρηση, τη Δημόσια Συμμετοχή στη Λήψη Αποφάσεων και την Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη σε Περιβαλλοντικά Θέματα και Συναφή Πρωτόκολλα (Κυρωτικοί) Νόμοι του 2003 έως 2012.

Τροποποίηση
του άρθρου 2 του
βασικού νόμου.

2. Το άρθρο 2 του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη, στην κατάλληλη αλφαβητική σειρά, του ακόλουθου νέου όρου και του ορισμού του:

«Πρωτόκολλο του Κιέβου» σημαίνει το Πρωτόκολλο της Οικονομικής Επιτροπής Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (ΟΕΕ/ΗΕ), σχετικά με τη δημιουργία συνεκτικών, ολοκληρωμένων, εθνικών μητρώων έκλυσης και μεταφοράς ρύπων, το οποίο υπογράφηκε στο Κίεβο τον

Μάιο του 2003.».

Προσθήκη νέου άρθρου 3Α στο βασικό νόμο.

3. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το άρθρο 3 αυτού, του ακόλουθου νέου άρθρου 3Α:

«Κύρωση του Πρωτοκόλλου του Κιέβου. Πίνακας. Μέρος III. Μέρος IV.

3Α.-(1) Το Πρωτόκολλο του Κιέβου, του οποίου το κείμενο εκτίθεται στο αγγλικό πρωτότυπο στο Μέρος III του Πίνακα και σε ελληνική μετάφραση στο Μέρος IV του Πίνακα, κυρώνεται με τον παρόντα Νόμο.

(2) Σε περίπτωση οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ του κειμένου στο Μέρος III του Πίνακα και του κειμένου στο Μέρος IV του Πίνακα, υπερισχύει το κείμενο που εκτίθεται στο Μέρος III του Πίνακα.».

Προσθήκη νέου άρθρου 4Α στο βασικό νόμο.

4. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το άρθρο 4 αυτού, του ακόλουθου νέου άρθρου 4Α:

«Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου του Κιέβου.

4Α.-(1) Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου του Κιέβου, όσον αφορά τη συλλογή ετησίων στοιχείων για τις εκλύσεις ρύπων στα νερά και στο έδαφος και στις μεταφορές αποβλήτων, επικίνδυνων και μη, και ρύπων σε λύματα, εκτός του χώρου των μονάδων, είναι ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

(2) Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου του Κιέβου, όσον αφορά τη συλλογή ετησίων στοιχείων για τις εκλύσεις ρύπων στον ατμοσφαιρικό αέρα είναι η Υπουργός Εργασίας και

Κοινωνικών Ασφαλίσεων.».

Αντικατάσταση του εδαφίου (2) του άρθρου 5 του βασικού νόμου.

5. - Το άρθρο 5 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση του εδαφίου (2) αυτού με το ακόλουθο νέο εδάφιο (2):

«(2) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας του εδαφίου (1), οι Κανονισμοί αυτοί μπορούν να ρυθμίζουν οποιαδήποτε θέματα, των οποίων η ρύθμιση επιτρέπεται ή προβλέπεται δυνάμει των διατάξεων της Σύμβασης και του Πρωτοκόλλου του Κιέβου και ειδικότερα θέματα αναφορικά με -

(α) την τήρηση στατιστικών στοιχείων και την υποβολή τους, όπως προβλέπεται στη Σύμβαση και/ ή στο Πρωτόκολλο του Κιέβου· και

(β) τη λήψη μέτρων εφαρμογής, τα οποία συνάδουν με τις διατάξεις της Σύμβασης και/ ή του Πρωτοκόλλου του Κιέβου.».

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέων Μερών III και IV στον Πίνακα του βασικού νόμου. Προσάρτημα.

6. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το Μέρος II του Πίνακα αυτού, των ακόλουθων νέων Μερών III και IV του Πίνακα, τα οποία εκτίθενται στο Προσάρτημα.

Έναρξη της ισχύος του άρθρου 3Α των περί της

7. Το άρθρο 3Α των περί της Σύμβασης του Αρχούς Αναφορικά με την Πρόσβαση στην Πληροφόρηση, τη Δημόσια Συμμετοχή στη Λήψη Αποφάσεων και την Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη σε Περιβαλλοντικά Θέματα και Συναφή Πρωτόκολλα (Κυρωτικών)

Σύμβασης του Αρχους Αναφορικά με την Πρόσβαση στην Πληροφόρηση, τη Δημόσια Συμμετοχή στη Λήψη Αποφάσεων και την Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη σε Περιβαλλοντικά Θέματα και Συναφή Πρωτόκολλα (Κυρωτικού) Νόμων του 2003 έως 2012 τίθεται σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του περί της Σύμβασης του Αρχους Αναφορικά με την Πρόσβαση στην Πληροφόρηση, τη Δημόσια Συμμετοχή στη Λήψη Αποφάσεων και την Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη σε Περιβαλλοντικά Θέματα και Συναφή Πρωτόκολλα (Κυρωτικού) Νόμου του 2012.

21(III) του 2012.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ

«Μέρος III

(άρθρο 3Α)

PROTOCOL ON POLLUTANT RELEASE
AND TRANSFER REGISTERS

The Parties to this Protocol,

Recalling article 5, paragraph 9, and article 10, paragraph 2, of the 1998 Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters (the Aarhus Convention),

Recognizing that pollutant release and transfer registers provide an important mechanism to increase corporate accountability, reduce pollution and promote sustainable development, as stated in the Lucca Declaration adopted at the first meeting of the Parties to the Aarhus Convention,

Having regard to principle 10 of the 1992 Rio Declaration on Environment and Development,

Having regard also to the principles and commitments agreed to at the 1992 United Nations Conference on Environment and Development, in particular the provisions in chapter 19 of Agenda 21,

Taking note of the Programme for the Further Implementation of Agenda 21, adopted by the General Assembly of the United Nations at its nineteenth special session, 1997, in which it called for, inter alia, enhanced national capacities and capabilities for information collection, processing and dissemination, to facilitate public access to information on global environmental issues through appropriate means,

Having regard to the Plan of Implementation of the 2002 World Summit on Sustainable Development, which encourages the development of coherent, integrated information on chemicals, such as through national pollutant release and transfer registers,

Taking into account the work of the Intergovernmental Forum on Chemical Safety, in particular the 2000 Bahia Declaration on Chemical Safety, the Priorities for Action Beyond 2000 and the Pollutant Release and Transfer Register/Emission Inventory Action Plan,

Taking into account also the activities undertaken within the framework of the Inter-Organization Programme for the Sound Management of Chemicals,

Taking into account furthermore the work of the Organisation for Economic Co-operation and Development, in particular its Council Recommendation on Implementing Pollutant Release and Transfer Registers, in which the Council calls upon member countries to establish and make publicly available national pollutant release and transfer registers,

Wishing to provide a mechanism contributing to the ability of every person of present and future generations to live in an environment adequate to his or her health and well-being, by ensuring the development of publicly accessible environmental information systems,

Wishing also to ensure that the development of such systems takes into account principles contributing to sustainable development such as the precautionary approach set forth in principle 15 of the 1992 Rio Declaration on Environment and Development,

Recognizing the link between adequate environmental information systems and the exercise of the rights contained in the Aarhus Convention,

Noting the need for cooperation with other international initiatives concerning pollutants and waste, including the 2001 Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants and the 1989 Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal,

Recognizing that the objectives of an integrated approach to minimizing pollution and the amount of waste resulting from the operation of industrial installations and other sources are to achieve a high level of

protection for the environment as a whole, to move towards sustainable and environmentally sound development and to protect the health of present and future generations.

Cominced of the value of pollutant release and transfer registers as a cost-effective tool for encouraging improvements in environmental performance, for providing public access to information on pollutants released into and transferred in and through communities, and for use by Governments in tracking trends, demonstrating progress in pollution reduction, monitoring compliance with certain international agreements, setting priorities and evaluating progress achieved through environmental policies and programmes.

Believing that pollutant release and transfer registers can bring tangible benefits to industry through the improved management of pollutants.

Noting the opportunities for using data from pollutant release and transfer registers, combined with health, environmental, demographic, economic or other types of relevant information, for the purpose of gaining a better understanding of potential problems, identifying 'hot spots', taking preventive and mitigating measures, and setting environmental management priorities,

Recognizing the importance of protecting the privacy of identified or identifiable natural persons in the processing of information reported to pollutant release and transfer registers in accordance with applicable international standards relating to data protection,

Recognizing also the importance of developing internationally compatible national pollutant release and transfer register systems to increase the comparability of data,

Noting that many member States of the United Nations Economic Commission for Europe, the European Community and the Parties to the North American Free Trade Agreement are acting to collect data on pollutant releases and transfers from various sources and to make these data publicly accessible, and recognizing especially in this area the long and valuable experience in certain countries,

Taking into account the different approaches in existing emission registers and the need to avoid duplication, and recognizing therefore that a certain degree of flexibility is needed,

Urging the progressive development of national pollutant release and transfer registers,

Urging also the establishment of links between national pollutant release and transfer registers and information systems on other releases of public concern.

Have agreed as follows:

Article I

OBJECTIVE

The objective of this Protocol is to enhance public access to information through the establishment of coherent, integrated, nationwide pollutant release and transfer registers (PRTRs) in accordance with the provisions of this Protocol, which could facilitate public participation in environmental decision-making as well as contribute to the prevention and reduction of pollution of the environment.

Article 2

DEFINITIONS

For the purposes of this Protocol,

1. "Party" means, unless the text indicates otherwise, a State or a regional economic integration organization referred to in article 24 which has consented to be bound by this Protocol and for which the Protocol is in force;
2. "Convention" means the Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters, done at Aarhus, Denmark, on 25 June 1998;
3. "The public" means one or more natural or legal persons, and, in accordance with national legislation or practice, their associations, organizations or groups;
4. "Facility" means one or more installations on the same site, or on adjoining sites, that are owned or operated by the same natural or legal person;
5. "Competent authority" means the national authority or authorities, or any other competent body or bodies, designated by a Party to manage a national pollutant release and transfer register system;
6. "Pollutant" means a substance or a group of substances that may be harmful to the environment or to human health on account of its properties and of its introduction into the environment;
7. "Release" means any introduction of pollutants into the environment as a result of any human activity, whether deliberate or accidental, routine or non-routine, including spilling, emitting, discharging, injecting, disposing or dumping, or through sewer systems without final waste-water treatment;
8. "Off-site transfer" means the movement beyond the boundaries of the facility of either pollutants or waste destined for disposal or recovery and of pollutants in waste water destined for waste-water treatment;
9. "Diffuse sources" means the many smaller or scattered sources from which pollutants may be released to land, air or water, whose combined impact on those media may be significant and for which it is impractical to collect reports from each individual source;
10. The terms "national" and "nationwide" shall, with respect to the obligations under the Protocol on Parties that are regional economic integration organizations, be construed as applying to the region in question unless otherwise indicated;
11. "Waste" means substances or objects which are:
  - (a) Disposed of or recovered;
  - (b) Intended to be disposed of or recovered; or
  - (c) Required by the provisions of national law to be disposed of or recovered;
12. "Hazardous waste" means waste that is defined as hazardous by the provisions of national law;
13. "Other waste" means waste that is not hazardous waste;
14. "Waste water" means used water containing substances or objects that is subject to regulation by national law.

Article 3

GENERAL PROVISIONS

1. Each Party shall take the necessary legislative, regulatory and other measures, and appropriate enforcement measures, to implement the provisions of this Protocol.
2. The provisions of this Protocol shall not affect the right of a Party to maintain or introduce a more extensive or more publicly accessible pollutant release and transfer register than required by this Protocol.
3. Each Party shall take the necessary measures to require that employees of a facility and members of the public who report a violation by a facility of national laws implementing this Protocol to public authorities are not penalized, persecuted or harassed by that facility or public authorities for their actions in reporting the violation.
4. In the implementation of this Protocol, each Party shall be guided by the precautionary approach as set forth in principle 15 of the 1992 Rio Declaration on Environment and Development.
5. To reduce duplicative reporting, pollutant release and transfer register systems may be integrated to the degree practicable with existing information sources such as reporting mechanisms under licences or operating permits.
6. Parties shall strive to achieve convergence among national pollutant release and transfer registers.

Article 4CORE ELEMENTS OF A POLLUTANT RELEASE AND
TRANSFER REGISTER SYSTEM

In accordance with this Protocol, each Party shall establish and maintain a publicly accessible national pollutant release and transfer register that:

- (a) Is facility-specific with respect to reporting on point sources;
- (b) Accommodates reporting on diffuse sources;
- (c) Is pollutant-specific or waste-specific, as appropriate;
- (d) Is multimedia, distinguishing among releases to air, land and water;
- (e) Includes information on transfers;
- (f) Is based on mandatory reporting on a periodic basis;
- (g) Includes standardized and timely data, a limited number of standardized reporting thresholds and limited provisions, if any, for confidentiality;
- (h) Is coherent and designed to be user-friendly and publicly accessible, including in electronic form;
- (i) Allows for public participation in its development and modification; and
- (j) Is a structured, computerized database or several linked databases maintained by the competent authority.

Article 5

DESIGN AND STRUCTURE

1. Each Party shall ensure that the data held on the register referred to in article 4 are presented in both aggregated and non-aggregated forms, so that releases and transfers can be searched and identified according to:
  - (a) Facility and its geographical location;
  - (b) Activity;
  - (c) Owner or operator, and, as appropriate, company;
  - (d) Pollutant or waste, as appropriate;
  - (e) Each of the environmental media into which the pollutant is released; and
  - (f) As specified in article 7, paragraph 5, the destination of the transfer and, where appropriate, the disposal or recovery operation for waste.
2. Each Party shall also ensure that the data can be searched and identified according to those diffuse sources which have been included in the register.
3. Each Party shall design its register taking into account the possibility of its future expansion and ensuring that the reporting data from at least the ten previous reporting years are publicly accessible.
4. The register shall be designed for maximum ease of public access through electronic means, such as the Internet. The design shall allow that, under normal operating conditions, the information on the register is continuously and immediately available through electronic means.
5. Each Party should provide links in its register to its relevant existing, publicly accessible databases on subject matters related to environmental protection.
6. Each Party shall provide links in its register to the pollutant release and transfer registers of other Parties to the Protocol and, where feasible, to those of other countries.

Article 6

SCOPE OF THE REGISTER

1. Each Party shall ensure that its register includes the information on:
  - (a) Releases of pollutants required to be reported under article 7, paragraph 2;
  - (b) Off-site transfers required to be reported under article 7, paragraph 2; and
  - (c) Releases of pollutants from diffuse sources required under article 7, paragraph 4.
2. Having assessed the experience gained from the development of national pollutant release and transfer registers and the implementation of this Protocol, and taking into account relevant international processes, the Meeting of the Parties shall review the reporting requirements under this Protocol and shall consider the following issues in its further development:
  - (a) Revision of the activities specified in annex I;

- (b) Revision of the pollutants specified in annex II;
- (c) Revision of the thresholds in annexes I and II; and
- (d) Inclusion of other relevant aspects such as information on on-site transfers, storage, the specification of reporting requirements for diffuse sources or the development of criteria for including pollutants under this Protocol.

Article 7

REPORTING REQUIREMENTS

1. Each Party shall either:

(a) Require the owner or the operator of each individual facility within its jurisdiction that undertakes one or more of the activities specified in annex I above the applicable capacity threshold specified in annex I, column 1, and:

- (i) Releases any pollutant specified in annex II in quantities exceeding the applicable thresholds specified in annex II, column 1;
- (ii) Transfers off-site any pollutant specified in annex II in quantities exceeding the applicable threshold specified in annex II, column 2, where the Party has opted for pollutant-specific reporting of transfers pursuant to paragraph 5 (d);
- (iii) Transfers off-site hazardous waste exceeding 2 tons per year or other waste exceeding 2,000 tons per year, where the Party has opted for waste-specific reporting of transfers pursuant to paragraph 5 (d); or
- (iv) Transfers off-site any pollutant specified in annex II in waste water destined for waste-water treatment in quantities exceeding the applicable threshold specified in annex II, column 1b;

to undertake the obligation imposed on that owner or operator pursuant to paragraph 2; or

(b) Require the owner or the operator of each individual facility within its jurisdiction that undertakes one or more of the activities specified in annex I at or above the employee threshold specified in annex I, column 2, and manufactures, processes or uses any pollutant specified in annex II in quantities exceeding the applicable threshold specified in annex II, column 3, to undertake the obligation imposed on that owner or operator pursuant to paragraph 2.

2. Each Party shall require the owner or operator of a facility referred to in paragraph 1 to submit the information specified in paragraphs 5 and 6, and in accordance with the requirements therein, with respect to those pollutants and wastes for which thresholds were exceeded.

3. In order to achieve the objective of this Protocol, a Party may decide with respect to a particular pollutant to apply either a release threshold or a manufacture, process or use threshold, provided that this increases the relevant information on releases or transfers available in its register.

4. Each Party shall ensure that its competent authority collects, or shall designate one or more public authorities or competent bodies to collect, the information on releases of pollutants from diffuse sources specified in paragraphs 7 and 8, for inclusion in its register.

5. Each Party shall require the owners or operators of the facilities required to report under paragraph 2 to complete and submit to its competent authority, the following information on a facility-specific basis:

- (a) The name, street address, geographical location and the activity or activities of the reporting facility, and the name of the owner or operator, and, as appropriate, company;

- (b) The name and numerical identifier of each pollutant required to be reported pursuant to paragraph 2;
- (c) The amount of each pollutant required to be reported pursuant to paragraph 2 released from the facility to the environment in the reporting year, both in aggregate and according to whether the release is to air, to water or to land, including by underground injection;
- (d) Either:
- (i) The amount of each pollutant required to be reported pursuant to paragraph 2 that is transferred off-site in the reporting year, distinguishing between the amounts transferred for disposal and for recovery, and the name and address of the facility receiving the transfer; or
  - (ii) The amount of waste required to be reported pursuant to paragraph 2 transferred off-site in the reporting year, distinguishing between hazardous waste and other waste, for any operations of recovery or disposal, indicating respectively with "R" or "D" whether the waste is destined for recovery or disposal pursuant to annex III and, for transboundary movements of hazardous waste, the name and address of the recoverer or disposer of the waste and the actual recovery or disposal site receiving the transfer;
- (e) The amount of each pollutant in waste water required to be reported pursuant to paragraph 2 transferred off-site in the reporting year; and
- (f) The type of methodology used to derive the information referred to in subparagraphs (c) to (e), according to article 9, paragraph 2, indicating whether the information is based on measurement, calculation or estimation.
6. The information referred to in paragraph 5 (c) to (e) shall include information on releases and transfers resulting from routine activities and from extraordinary events.
7. Each Party shall present on its register, in an adequate spatial disaggregation, the information on releases of pollutants from diffuse sources for which that Party determines that data are being collected by the relevant authorities and can be practicably included. Where the Party determines that no such data exist, it shall take measures to initiate reporting on releases of relevant pollutants from one or more diffuse sources in accordance with its national priorities.
8. The information referred to in paragraph 7 shall include information on the type of methodology used to derive the information.

Article 8

REPORTING CYCLE

1. Each Party shall ensure that the information required to be incorporated in its register is publicly available, compiled and presented on the register by calendar year. The reporting year is the calendar year to which that information relates. For each Party, the first reporting year is the calendar year after the Protocol enters into force for that Party. The reporting required under article 7 shall be annual. However, the second reporting year may be the second calendar year following the first reporting year.
2. Each Party that is not a regional economic integration organization shall ensure that the information is incorporated into its register within fifteen months from the end of each reporting year. However, the information for the first reporting year shall be incorporated into its register within two years from the end of that reporting year.
3. Each Party that is a regional economic integration organization shall ensure that the information for a particular reporting year is incorporated into its register six months after the Parties that are not regional economic integration organizations are required to do so.

Article 9

DATA COLLECTION AND RECORD-KEEPING

1. Each Party shall require the owners or operators of the facilities subject to the reporting requirements of article 7 to collect the data needed to determine, in accordance with paragraph 2 below and with appropriate frequency, the facility's releases and off-site transfers subject to reporting under article 7 and to keep available for the competent authorities the records of the data from which the reported information was derived for a period of five years, starting from the end of the reporting year concerned. These records shall also describe the methodology used for data gathering.
2. Each Party shall require the owners or operators of the facilities subject to reporting under article 7 to use the best available information, which may include monitoring data, emission factors, mass balance equations, indirect monitoring or other calculations, engineering judgments and other methods. Where appropriate, this should be done in accordance with internationally approved methodologies.

Article 10

QUALITY ASSESSMENT

1. Each Party shall require the owners or operators of the facilities subject to the reporting requirements of article 7, paragraph 1, to assure the quality of the information that they report.
2. Each Party shall ensure that the data contained in its register are subject to quality assessment by the competent authority, in particular as to their completeness, consistency and credibility, taking into account any guidelines that may be developed by the Meeting of the Parties.

Article 11

PUBLIC ACCESS TO INFORMATION

1. Each Party shall ensure public access to information contained in its pollutant release and transfer register, without an interest having to be stated, and according to the provisions of this Protocol, primarily by ensuring that its register provides for direct electronic access through public telecommunications networks.
2. Where the information contained in its register is not easily publicly accessible by direct electronic means, each Party shall ensure that its competent authority upon request provides that information by any other effective means, as soon as possible and at the latest within one month after the request has been submitted.
3. Subject to paragraph 4, each Party shall ensure that access to information contained in its register is free of charge.
4. Each Party may allow its competent authority to make a charge for reproducing and mailing the specific information referred to in paragraph 2, but such charge shall not exceed a reasonable amount.
5. Where the information contained in its register is not easily publicly accessible by direct electronic means, each Party shall facilitate electronic access to its register in publicly accessible locations, for example in public libraries, offices of local authorities or other appropriate places.

Article 12

CONFIDENTIALITY

1. Each Party may authorize the competent authority to keep information held on the register confidential where public disclosure of that information would adversely affect:

- (a) International relations, national defence or public security;
- (b) The course of justice, the ability of a person to receive a fair trial or the ability of a public authority to conduct an enquiry of a criminal or disciplinary nature;
- (c) The confidentiality of commercial and industrial information, where such confidentiality is protected by law in order to protect a legitimate economic interest;
- (d) Intellectual property rights; or
- (e) The confidentiality of personal data and/or files relating to a natural person if that person has not consented to the disclosure of the information to the public, where such confidentiality is provided for in national law.

The aforementioned grounds for confidentiality shall be interpreted in a restrictive way, taking into account the public interest served by disclosure and whether the information relates to releases into the environment.

2. Within the framework of paragraph 1 (c), any information on releases which is relevant for the protection of the environment shall be considered for disclosure according to national law.

3. Whenever information is kept confidential according to paragraph 1, the register shall indicate what type of information has been withheld, through, for example, providing generic chemical information if possible, and for what reason it has been withheld.

Article 13PUBLIC PARTICIPATION IN THE DEVELOPMENT
OF NATIONAL POLLUTANT RELEASE AND
TRANSFER REGISTERS

1. Each Party shall ensure appropriate opportunities for public participation in the development of its national pollutant release and transfer register, within the framework of its national law.

2. For the purpose of paragraph 1, each Party shall provide the opportunity for free public access to the information on the proposed measures concerning the development of its national pollutant release and transfer register and for the submission of any comments, information, analyses or opinions that are relevant to the decision-making process, and the relevant authority shall take due account of such public input.

3. Each Party shall ensure that, when a decision to establish or significantly change its register has been taken, information on the decision and the considerations on which it is based are made publicly available in a timely manner.

Article 14

ACCESS TO JUSTICE

1. Each Party shall, within the framework of its national legislation, ensure that any person who considers that his or her request for information under article 11, paragraph 2, has been ignored, wrongfully refused, whether in part or in full, inadequately answered, or otherwise not dealt with in accordance with the provisions of that paragraph has access to a review procedure before a court of law or another independent and impartial body established by law.
2. The requirements in paragraph 1 are without prejudice to the respective rights and obligations of Parties under existing treaties applicable between them dealing with the subject matter of this article.

Article 15

CAPACITY-BUILDING

1. Each Party shall promote public awareness of its pollutant release and transfer register, and shall ensure that assistance and guidance are provided in accessing its register and in understanding and using the information contained in it.
2. Each Party should provide adequate capacity-building for and guidance to the responsible authorities and bodies to assist them in carrying out their duties under this Protocol.

Article 16

INTERNATIONAL COOPERATION

1. The Parties shall, as appropriate, cooperate and assist each other:
  - (a) In international actions in support of the objectives of this Protocol;
  - (b) On the basis of mutual agreement between the Parties concerned, in implementing national systems in pursuance of this Protocol;
  - (c) In sharing information under this Protocol on releases and transfers within border areas; and
  - (d) In sharing information under this Protocol concerning transfers among Parties.
2. The Parties shall encourage cooperation among each other and with relevant international organizations, as appropriate, to promote:
  - (a) Public awareness at the international level;
  - (b) The transfer of technology; and
  - (c) The provision of technical assistance to Parties that are developing countries and Parties with economies in transition in matters relating to this Protocol.

Article 17

MEETING OF THE PARTIES

1. A Meeting of the Parties is hereby established. Its first session shall be convened no later than two years after the entry into force of this Protocol. Thereafter, ordinary sessions of the Meeting of the Parties

shall be held sequentially with or parallel to ordinary meetings of the Parties to the Convention, unless otherwise decided by the Parties to this Protocol. The Meeting of the Parties shall hold an extraordinary session if it so decides in the course of an ordinary session or at the written request of any Party provided that, within six months of it being communicated by the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe to all Parties, the said request is supported by at least one third of these Parties.

2. The Meeting of the Parties shall keep under continuous review the implementation and development of this Protocol on the basis of regular reporting by the Parties and, with this purpose in mind, shall:

- (a) Review the development of pollutant release and transfer registers, and promote their progressive strengthening and convergence;
- (b) Establish guidelines facilitating reporting by the Parties to it, bearing in mind the need to avoid duplication of effort in this regard;
- (c) Establish a programme of work;
- (d) Consider and, where appropriate, adopt measures to strengthen international cooperation in accordance with article 16;
- (e) Establish such subsidiary bodies as it deems necessary;
- (f) Consider and adopt proposals for such amendments to this Protocol and its annexes as are deemed necessary for the purposes of this Protocol, in accordance with the provisions of article 20;
- (g) At its first session, consider and by consensus adopt rules of procedure for its sessions and those of its subsidiary bodies, taking into account any rules of procedure adopted by the Meeting of the Parties to the Convention;
- (h) Consider establishing financial arrangements by consensus and technical assistance mechanisms to facilitate the implementation of this Protocol;
- (i) Seek, where appropriate, the services of other relevant international bodies in the achievement of the objectives of this Protocol; and
- (j) Consider and take any additional action that may be required to further the objectives of this Protocol, such as the adoption of guidelines and recommendations which promote its implementation.

3. The Meeting of the Parties shall facilitate the exchange of information on the experience gained in reporting transfers using the pollutant-specific and waste-specific approaches, and shall review that experience in order to investigate the possibility of convergence between the two approaches, taking into account the public interest in information in accordance with article 1 and the overall effectiveness of national pollutant release and transfer registers.

4. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State or regional economic integration organization entitled under article 24 to sign this Protocol but which is not a Party to it, and any intergovernmental organization qualified in the fields to which the Protocol relates, shall be entitled to participate as observers in the sessions of the Meeting of the Parties. Their admission and participation shall be subject to the rules of procedure adopted by the Meeting of the Parties.

5. Any non-governmental organization qualified in the fields to which this Protocol relates which has informed the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe of its wish to be represented at a session of the Meeting of the Parties shall be entitled to participate as an observer unless one third of the Parties present at the session raise objections. Their admission and participation shall be subject to the rules of procedure adopted by the Meeting of the Parties.

Article 18

RIGHT TO VOTE

1. Except as provided for in paragraph 2, each Party to this Protocol shall have one vote.
2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States which are Parties. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs, and vice versa.

Article 19

ANNEXES

Annexes to this Protocol shall form an integral part thereof and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Protocol constitutes at the same time a reference to any annexes thereto.

Article 20

AMENDMENTS

1. Any Party may propose amendments to this Protocol.
2. Proposals for amendments to this Protocol shall be considered at a session of the Meeting of the Parties.
3. Any proposed amendment to this Protocol shall be submitted in writing to the secretariat, which shall communicate it at least six months before the session at which it is proposed for adoption to all Parties, to other States and regional economic integration organizations that have consented to be bound by the Protocol and for which it has not yet entered into force and to Signatories.
4. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Protocol by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the session.
5. For the purposes of this article, "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote.
6. Any amendment to this Protocol adopted in accordance with paragraph 4 shall be communicated by the secretariat to the Depositary, who shall circulate it to all Parties, to other States and regional economic integration organizations that have consented to be bound by the Protocol and for which it has not yet entered into force and to Signatories.
7. An amendment, other than one to an annex, shall enter into force for those Parties having ratified, accepted or approved it on the ninetieth day after the date of receipt by the Depositary of the instruments of ratification, acceptance or approval by at least three fourths of those which were Parties at the time of its adoption. Thereafter it shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after that Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of the amendment.
8. In the case of an amendment to an annex, a Party that does not accept such an amendment shall so notify the Depositary in writing within twelve months from the date of its circulation by the Depositary. The Depositary shall without delay inform all Parties of any such notification received. A Party may at any time withdraw a notification of non-acceptance, whereupon the amendment to an annex shall enter into force for that Party.

9. On the expiry of twelve months from the date of its circulation by the Depositary as provided for in paragraph 6, an amendment to an annex shall enter into force for those Parties which have not submitted a notification to the Depositary in accordance with paragraph 8, provided that, at that time, not more than one third of those which were Parties at the time of the adoption of the amendment have submitted such a notification.

10. If an amendment to an annex is directly related to an amendment to this Protocol, it shall not enter into force until such time as the amendment to this Protocol enters into force.

Article 21

SECRETARIAT

The Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall carry out the following secretariat functions for this Protocol:

- (a) The preparation and servicing of the sessions of the Meeting of the Parties;
- (b) The transmission to the Parties of reports and other information received in accordance with the provisions of this Protocol;
- (c) The reporting to the Meeting of the Parties on the activities of the secretariat; and
- (d) Such other functions as may be determined by the Meeting of the Parties on the basis of available resources.

Article 22

REVIEW OF COMPLIANCE

At its first session, the Meeting of the Parties shall by consensus establish cooperative procedures and institutional arrangements of a non-judicial, non-adversarial and consultative nature to assess and promote compliance with the provisions of this Protocol and to address cases of non-compliance. In establishing these procedures and arrangements, the Meeting of the Parties shall consider, inter alia, whether to allow for information to be received from members of the public on matters related to this Protocol.

Article 23

SETTLEMENT OF DISPUTES

1. If a dispute arises between two or more Parties about the interpretation or application of this Protocol, they shall seek a solution by negotiation or by any other peaceful means of dispute settlement acceptable to the parties to the dispute.

2. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Protocol, or at any time thereafter, a State may declare in writing to the Depositary that, for a dispute not resolved in accordance with paragraph 1, it accepts one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:

- (a) Submission of the dispute to the International Court of Justice;
- (b) Arbitration in accordance with the procedure set out in annex IV.

A regional economic integration organization may make a declaration with like effect in relation to arbitration in accordance with the procedures referred to in subparagraph (b).

3. If the parties to the dispute have accepted both means of dispute settlement referred to in paragraph 2, the dispute may be submitted only to the International Court of Justice, unless the parties to the dispute agree otherwise.

Article 24

SIGNATURE

This Protocol shall be open for signature at Kiev (Ukraine) from 21 to 23 May 2003 on the occasion of the fifth Ministerial Conference "Environment for Europe," and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 31 December 2003, by all States which are members of the United Nations and by regional economic integration organizations constituted by sovereign States members of the United Nations to which their member States have transferred competence over matters governed by this Protocol, including the competence to enter into treaties in respect of these matters.

Article 25

DEPOSITARY

The Secretary-General of the United Nations shall act as the Depositary of this Protocol.

Article 26

RATIFICATION, ACCEPTANCE, APPROVAL AND ACCESSION

1. This Protocol shall be subject to ratification, acceptance or approval by signatory States and regional economic integration organizations referred to in article 24.
2. This Protocol shall be open for accession as from 1 January 2004 by the States and regional economic integration organizations referred to in article 24.
3. Any regional economic integration organization referred to in article 24 which becomes a Party without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Protocol. If one or more member States of such an organization is a Party, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Protocol. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Protocol concurrently.
4. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, the regional economic integration organizations referred to in article 24 shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Protocol. These organizations shall also inform the Depositary of any substantial modifications to the extent of their competence.

Article 27

ENTRY INTO FORCE

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For the purposes of paragraph 1, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by the States members of such an organization.

3. For each State or regional economic integration organization which ratifies, accepts or approves this Protocol or accedes thereto after the deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such State or organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 28

RESERVATIONS

No reservations may be made to this Protocol.

Article 29

WITHDRAWAL

At any time after three years from the date on which this Protocol has come into force with respect to a Party, that Party may withdraw from the Protocol by giving written notification to the Depositary. Any such withdrawal shall take effect on the ninetieth day after the date of its receipt by the Depositary.

Article 30

AUTHENTIC TEXTS

The original of this Protocol, of which the English, French and Russian texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Protocol.

DONE at Kiev, this twenty-first day of May, two thousand and three.

Annex I

ACTIVITIES

No.	Activity	Capacity threshold (column 1)	Employee threshold (column 2)
1.	Energy sector		
(a)	Mineral oil and gas refineries	*	10 employees
(b)	Installations for gasification and liquefaction	*	
(c)	Thermal power stations and other combustion installations	With a heat input of 50 megawatts (MW)	
(d)	Coke ovens	*	
(e)	Coal rolling mills	With a capacity of 1 ton per hour	
(f)	Installations for the manufacture of coal products and solid smokeless fuel	*	
2.	Production and processing of metals		
(a)	Metal ore (including sulphide ore) roasting or sintering installations	*	10 employees
(b)	Installations for the production of pig iron or steel (primary or secondary melting) including continuous casting	With a capacity of 2.5 tons per hour	
(c)	Installations for the processing of ferrous metals:	With a capacity of 20 tons of crude steel per hour With an energy of 50 kilojoules per hammer, where the calorific power used exceeds 20 MW With an input of 2 tons of crude steel per hour	
	(i) Hot-rolling mills		
	(ii) Smitheries with hammers		
	(iii) Application of protective fused metal coats		
(d)	Ferrous metal foundries	With a production capacity of 20 tons per day	
(e)	Installations:		
	(i) For the production of non-ferrous crude metals from ore, concentrates or secondary raw materials by metallurgical, chemical or electrolytic processes	*	

No.	Activity	Capacity threshold (column 1)	Employee threshold (column 2)
	(ii) For the smelting, including the alloying, of non-ferrous metals, including recovered products (refining, foundry casting, etc.)	With a melting capacity of 4 tons per day for lead and cadmium or 20 tons per day for all other metals	10 employees
	(f) Installations for surface treatment of metals and plastic materials using an electrolytic or chemical process	Where the volume of the treatment vas equals 30 m ³	
3. Mineral industry			
(a)	Underground mining and related operations		30 employees
(b)	Opencast mining	Where the surface of the area being mined equals 25 hectares	
(c)	(i) Cement clinker in rotary kilns	With a production capacity of 500 tons per day	
	(ii) Lime in rotary kilns	With a production capacity exceeding 50 tons per day	
	(iii) Cement clinker or lime in other furnaces	With a production capacity of 50 tons per day	
(d)	Installations for the production of asbestos and the manufacture of asbestos-based products		
(e)	Installations for the manufacture of glass, including glass fibre	With a melting capacity of 20 tons per day	
(f)	Installations for melting mineral substances, including the production of mineral fibres	With a melting capacity of 20 tons per day	
(g)	Installations for the manufacture of ceramic products by firing, in particular roofing tiles, bricks, refractory bricks, tiles, stoneware or porcelain	With a production capacity of 75 tons per day, or with a kiln capacity of 4 m ³ and with a setting density per kiln of 300 kg/m ³	

No.	Activity	Capacity threshold (column 1)	Employee threshold (column 2)
4.	Chemical industry		
(a)	Chemical installations for the production on an industrial scale of basic organic chemicals, such as: <ul style="list-style-type: none"> (i) Simple hydrocarbons (linear or cyclic, saturated or unsaturated, aliphatic or aromatic) (ii) Oxygen-containing hydrocarbons such as alcohols, aldehydes, ketones, carboxylic acids, esters, acetates, ethers, peroxides, epoxy resins (iii) Sulphurous hydrocarbons (iv) Nitrogenous hydrocarbons such as amides, amides, nitrous compounds, nitro compounds or nitrate compounds, nitriles, cyanates, isocyanates (v) Phosphorus-containing hydrocarbons (vi) Halogenic hydrocarbons (vii) Organometallic compounds (viii) Basic plastic materials (polymers, synthetic fibres and cellulose-based fibres) (ix) Synthetic rubbers (x) Dyes and pigments (xi) Surface-active agents and surfactants 		
(b)	Chemical installations for the production on an industrial scale of basic inorganic chemicals, such as: <ul style="list-style-type: none"> (i) Gases, such as ammonia, chlorine or hydrogen chloride, fluorine or hydrogen fluoride, carbon oxides, sulphur compounds, nitrogen oxides, hydrogen, sulphur dioxide, carbonyl chloride (ii) Acids, such as chromic acid, hydrofluoric acid, phosphoric acid, nitric acid, hydrochloric acid, sulphuric acid, oleum, sulphurous acids (iii) Bases, such as ammonium hydroxide, potassium hydroxide, sodium hydroxide (iv) Salts, such as ammonium chloride, potassium chlorate, potassium carbonate, sodium carbonate, perborate, silver nitrate (v) Non-metals, metal oxides or other inorganic compounds such as calcium carbide, silicon, silicon carbide 		10 employees
(c)	Chemical installations for the production on an industrial scale of phosphorous-, nitrogen- or potassium-based fertilizers (simple or compound fertilizers)		
(d)	Chemical installations for the production on an industrial scale of basic plant health products and of biocides		
(e)	Installations using a chemical or biological process for the production on an industrial scale of basic pharmaceutical products		
(f)	Installations for the production on an industrial scale of explosives and pyrotechnic products		10 employees
5.	Waste and waste-water management		
(a)	Installations for the incineration, pyrolysis, recovery, chemical treatment or landfilling of hazardous waste	Receiving 10 tons per day	10 employees
(b)	Installations for the incineration of municipal waste	With a capacity of 3 tons per hour	
(c)	Installations for the disposal of non-hazardous waste	With a capacity of 50 tons per day	
(d)	Landfills (excluding landfills of inert waste)	Receiving 10 tons per day or with a total capacity of 25,000 tons	

No.	Activity	Capacity threshold (column 1)	Employee threshold (column 2)
(e)	Installations for the disposal or recycling of animal carcasses and animal waste	With a treatment capacity of 10 tons per day	
(f)	Municipal waste-water treatment plants	With a capacity of 100,000 population equivalents	
(g)	Independently operated industrial waste-water treatment plants which serve one or more activities of this annex	With a capacity of 10,000 m ³ per day	
6.	Paper and wood production and processing		
(a)	Industrial plants for the production of pulp from timber or similar fibrous materials		10 employees
(b)	Industrial plants for the production of paper and board and other primary wood products (such as chipboard, fibreboard and plywood)	With a production capacity of 20 tons per day	
(c)	Industrial plants for the preservation of wood and wood products with chemicals	With a production capacity of 50 m ³ per day	
7.	Intensive livestock production and aquaculture		
(a)	Installations for the intensive rearing of poultry or pigs	(i) With 40,000 places for poultry (ii) With 2,000 places for production pigs (over 30 kg) (iii) With 750 places for sows	10 employees
(b)	Intensive aquaculture	1,000 tons of fish and shellfish per year	

No.	Activity	Capacity threshold (column 1)	Employee threshold (column 2)
8.	Animal and vegetable products from the food and beverage sector		
(a)	Slaughterhouses	With a carcass production capacity of 50 tons per day	10 employees
(b)	Treatment and processing intended for the production of food and beverage products from: (i) Animal raw materials (other than milk) (ii) Vegetable raw materials	With a finished product production capacity of 75 tons per day With a finished product production capacity of 300 tons per day (average value on a quarterly basis)	
(c)	Treatment and processing of milk	With a capacity to receive 200 tons of milk per day (average value on an annual basis)	
9.	Other activities		
(a)	Plants for the pretreatment (operations such as washing, bleaching, mercerization) or dyeing of fibres or textiles	With a treatment capacity of 10 tons per day	10 employees
(b)	Plants for the tanning of hides and skins	With a treatment capacity of 12 tons of finished product per day	
(c)	Installations for the surface treatment of substances, objects or products using organic solvents, in particular in dressing, priming, coating, degreasing, waterproofing, sizing, painting, cleaning or impregnating	With a consumption capacity of 150 kg per hour or 200 tons per year	
(d)	Installations for the production of carbon (hard-burnt coal) or electrographite by means of incineration or graphitization		
(e)	Installations for the building of, and painting or removal of paint from ships	With a capacity for ships 100 m long	

Explanatory notes:

Column 1 contains the capacity thresholds referred to in article 7, paragraph 1 (a).

An asterisk (*) indicates that no capacity threshold is applicable (all facilities are subject to reporting).

Column 2 contains the employee threshold referred to in article 7, paragraph 1 (b).

"10 employees" means the equivalent of 10 full-time employees.

POLLUTANTS

No.	CAS number	Pollutant	Threshold for releases (column 1)			Threshold for off-site transfers of pollutants (column 2) kg/year	Manufacture, process or use threshold (column 3) kg/year
			to air (column 1a) kg/year	to water (column 1b) kg/year	to land (column 1c) kg/year		
1	74-82-8	Methane (CH ₄)	100 000	-	-	-	-
2	630-03-0	Carbon monoxide (CO)	500 000	-	-	-	-
3	124-38-9	Carbon dioxide (CO ₂)	100 million	-	-	-	-
4	-	Hydro-fluorocarbons (HFCs)	100	-	-	-	-
5	10024-97-2	Nitrous oxide (N ₂ O)	10 000	-	-	-	-
6	7664-41-7	Ammonia (NH ₃)	10 000	-	-	-	10 000
7	-	Non-methane volatile organic compounds (NMVOC)	100 000	-	-	-	-
8	-	Nitrogen oxides (NO _x /NO ₂)	100 000	-	-	-	-
9	-	Perfluorocarbons (PFCs)	100	-	-	-	-
10	2551-62-4	Sulphur hexafluoride (SF ₆)	50	-	-	-	-
11	-	Sulphur oxides (SO ₂ /SO ₃)	150 000	-	-	-	-
12	-	Total nitrogen	-	50 000	50 000	10 000	10 000
13	-	Total phosphorus	-	5 000	5 000	10 000	10 000
14	-	Hydrochlorofluorocarbons (HCFCs)	1	-	-	100	10 000
15	-	Chlorofluorocarbons (CFCs)	1	-	-	100	10 000
16	-	Balans	1	-	-	100	10 000
17	7440-38-2	Arsenic and compounds (as As)	20	5	5	50	50
18	7440-43-9	Cadmium and compounds (as Cd)	10	5	5	5	5
19	7440-47-3	Chromium and compounds (as Cr)	100	50	50	200	10 000
20	7440-50-8	Copper and compounds (as Cu)	100	50	50	500	10 000
21	7439-97-0	Mercury and compounds (as Hg)	10	1	1	5	5
22	7440-02-0	Nickel and compounds (as Ni)	50	20	20	500	10 000
23	7439-92-1	Lead and compounds (as Pb)	200	20	20	50	50
24	7440-66-6	Zinc and compounds (as Zn)	200	100	100	1 000	10 000
25	15972-60-8	Alachlor	-	1	1	5	10 000
26	309-100-2	Aldrin	1	1	1	1	1
27	1912-24-9	Atrazine	-	1	1	5	10 000
28	57-74-9	Chlordane	1	1	1	1	1
29	143-50-0	Chlordecone	1	1	1	1	1
30	470-90-6	Chlorfenvinphos	-	1	1	5	10 000
31	85535-84-8	Chloro-alkanes, C ₁₀ -C ₁₃	-	1	1	10	10 000
32	2921-88-2	Chlorpyrifos	-	1	1	5	10 000
33	50-29-3	DDT	1	1	1	1	1
34	107-06-2	1,2-dichloromethane (EDC)	1 000	10	10	100	10 000
35	75-09-2	Dichloromethane (DCM)	1 000	10	10	100	10 000
36	60-57-1	Dieldrin	1	1	1	1	1
37	330-54-1	Diuron	-	1	1	5	10 000
38	115-29-7	Endosulphan	-	1	1	5	10 000
39	72-20-8	Endrin	1	1	1	1	1
40	-	Halogenated organic compounds (as AOX)	-	1 000	1 000	1 000	10 000
41	76-44-8	Heptachlor	1	1	1	1	1
42	118-74-1	Hexachlorobenzene (HCB)	10	1	1	1	5
43	87-68-3	Hexachlorobutadiene (HCBD)	-	1	1	5	10 000
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-hexachlorocyclohexane (HCH)	10	1	1	1	10
45	58-89-9	Lindane	1	1	1	1	1
46	2385-85-5	Mirex	1	1	1	1	1

No.	CAS number	Pollutant	Threshold for releases (column 1)			Threshold for off-site transfers of pollutants (column 2) kg/year	Manufacture, process or use threshold (column 3) kg/year
			to air (column 1a) kg/year	to water (column 1b) kg/year	to land (column 1c) kg/year		
47		PCDD + PCDF (dioxins + furans) (as Teq)	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001
48	005-93-5	Pentachlorobenzene	1	1	1	5	50
49	87-86-5	Pentachlorophenol (PCP)	10	1	1	5	10 000
50	1336-36-3	Polychlorinated biphenyls (PCBs)	0.1	0.1	0.1	1	50
51	122-34-9	Simazine	-	1	1	5	10 000
52	127-18-4	Tetrachloroethylene (PER)	2 000	-	-	1 000	10 000
53	56-23-5	Tetrachloromethane (TCM)	100	-	-	1 000	10 000
54	2002-48-1	Trichlorobenzene (TCBs)	10	-	-	1 000	10 000
55	71-55-6	1,1,1-trichloroethane	100	-	-	1 000	10 000
56	79-34-5	1,1,2,2-tetrachloroethane	50	-	-	1 000	10 000
57	79-03-6	Trichloroethylene	2 000	-	-	1 000	10 000
58	67-66-3	Trichloromethane	500	-	-	1 000	10 000
59	8001-35-2	Tosaphene	1	1	1	1	1
60	75-01-4	Vinyl chloride	1 000	10	10	100	10 000
61	120-12-7	Anthracene	50	1	1	50	50
62	71-43-2	Benzene	1 000	200 (as BTEX) ^g	200 (as BTEX) ^g	2 000 (as BTEX) ^g	10 000
63		Brominated diphenylethers (PBDE)	-	1	1	5	10 000
64		Nonylphenol ethoxylates (NPEs) and related substances	-	1	1	5	10 000
65	100-41-4	Ethyl benzene	-	200 (as BTEX) ^g	200 (as BTEX) ^g	2 000 (as BTEX) ^g	10 000
66	75-21-8	Ethylene oxide	1 000	10	10	100	10 000
67	34123-59-6	Isopenturon	-	1	1	5	10 000
68	91-20-3	Naphthalene	100	10	10	100	10 000
69		Organotin compounds (as total Sn)	-	50	50	50	10 000
70	117-81-7	Di-(2-ethyl hexyl) phthalate (DEHP)	10	1	1	100	10 000
71	108-95-2	Phenols (as total C)	-	20	20	200	10 000
72		Polycyclic aromatic hydrocarbons (PAHs) ^f	50	5	5	50	50
73	108-58-3	Toluene	-	200 (as BTEX) ^g	200 (as BTEX) ^g	2 000 (as BTEX) ^g	10 000
74		Tributyltin and compounds	-	1	1	5	10 000
75		Triphenyltin and compounds	-	1	1	5	10 000
76		Total organic carbon (TOC) (as total C or COD/3)	-	50 000	-	-	**
77	1582-09-8	Trifluralin	-	1	1	5	10 000
78	1330-20-7	Xylenes	-	200 (as BTEX) ^g	200 (as BTEX) ^g	2 000 (as BTEX) ^g	10 000
79		Chlorides (as total Cl)	-	2 million	2 million	2 million	-
80		Chlorine and inorganic compounds (as HCl)	10 000	-	-	-	10 000
81	1332-21-1	Asbestos	1	1	1	10	10 000
82		Cyanides (as total CN)	-	50	50	500	10 000
83		Fluorides (as total F)	-	2 000	2 000	10 000	10 000 ^g
84		Fluorine and inorganic compounds (as HF)	5 000	-	-	-	10 000
85	74-90-8	Hydrogen cyanide (HCN)	200	-	-	-	10 000
86		Particulate matter (PM ₁₀)	50 000	-	-	-	-

Explanatory notes:

The CAS number of the pollutant means the precise identifier in Chemical Abstracts Service.

Column 1 contains the thresholds referred to in article 7, paragraph 1 (a)(i) and (iv). If the threshold in a given sub-column (air, water or land) is exceeded, reporting of releases or, for pollutants in waste water

destined for waste-water treatment, transfers to the environmental medium referred to in that sub-column is required with respect to the facility in question, for those Parties which have opted for a system of reporting pursuant to article 7, paragraph 1 (a).

Column 2 contains the thresholds referred to in article 7, paragraph 1 (a)(ii). If the threshold in this column is exceeded for a given pollutant, reporting of the off-site transfer of that pollutant is required with respect to the facility in question, for those Parties which have opted for a system of reporting pursuant to article 7, paragraph 1 (a)(ii).

Column 3 contains the thresholds referred to in article 7, paragraph 1 (b). If the threshold in this column is exceeded for a given pollutant, reporting of the releases and off-site transfers of that pollutant is required with respect to the facility in question, for those Parties which have opted for a system of reporting pursuant to article 7, paragraph 1 (b).

A hyphen (-) indicates that the parameter in question does not trigger a reporting requirement.

An asterisk (*) indicates that, for this pollutant, the release threshold in column (1)(a) is to be used rather than a manufacture, process or use threshold.

A double asterisk (**) indicates that, for this pollutant, the release threshold in column (1)(b) is to be used rather than a manufacture, process or use threshold.

Footnotes:

a/ Single pollutants are to be reported if the threshold for BTEX (the sum parameter of benzene, toluene, ethyl benzene, xylene) is exceeded.

b/ Polycyclic aromatic hydrocarbons (PAHs) are to be measured as benzo(a)pyrene (50-32-8), benzo(b)fluoranthene (205-99-2), benzo(k)fluoranthene (207-08-9), indeno(1,2,3-cd)pyrene (193-39-5) (derived from the Protocol on Persistent Organic Pollutants to the Convention on Long-range Transboundary Air Pollution).

c/ As inorganic compounds.

Annex III**PART A
DISPOSAL OPERATIONS ('D')**

- Deposit into or onto land (e.g. landfill)
- Land treatment (e.g. biodegradation of liquid or sludgy discards in soils)
- Deep injection (e.g. injection of pumpable discards into wells, salt domes or naturally occurring repositories)
- Surface impoundment (e.g. placement of liquid or sludge discards into pits, ponds or lagoons)
- Specially engineered landfill (e.g. placement into lined discrete cells which are capped and isolated from one another and the environment)
- Release into a water body except seas/oceans
- Release into seas/oceans including sea-bed insertion
- Biological treatment not specified elsewhere in this annex which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations specified in this part
- Physico-chemical treatment not specified elsewhere in this annex which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations specified in this part (e.g. evaporation, drying, calcination, neutralization, precipitation)
- Incineration on land
- Incineration at sea
- Permanent storage (e.g. emplacement of containers in a mine)
- Blending or mixing prior to submission to any of the operations specified in this part
- Repackaging prior to submission to any of the operations specified in this part
- Storage pending any of the operations specified in this part

**PART B
RECOVERY OPERATIONS ('R')**

- Use as a fuel (other than in direct incineration) or other means to generate energy
- Solvent reclamation/regeneration
- Recycling/reclamation of organic substances which are not used as solvents
- Recycling/reclamation of metals and metal compounds
- Recycling/reclamation of other inorganic materials
- Regeneration of acids or bases
- Recovery of components used for pollution abatement
- Recovery of components from catalysts
- Used oil re-refining or other reuses of previously used oil
- Land treatment resulting in benefit to agriculture or ecological improvement
- Uses of residual materials obtained from any of the recovery operations specified above in this part
- Exchange of wastes for submission to any of the recovery operations specified above in this part
- Accumulation of material intended for any operation specified in this part

Annex IV

ARBITRATION

1. In the event of a dispute being submitted for arbitration pursuant to article 23, paragraph 2, of this Protocol, a party or parties shall notify the other party or parties to the dispute by diplomatic means as well as the secretariat of the subject matter of arbitration and indicate, in particular, the articles of this Protocol whose interpretation or application is at issue. The secretariat shall forward the information received to all Parties to this Protocol.
2. The arbitral tribunal shall consist of three members. Both the claimant party or parties and the other party or parties to the dispute shall appoint an arbitrator, and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator, who shall be the president of the arbitral tribunal. The latter shall not be a national of one of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.
3. If the president of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall, at the request of either party to the dispute, designate the president within a further two-month period.
4. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of the notification referred to in paragraph 1, the other party may so inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall designate the president of the arbitral tribunal within a further two-month period. Upon designation, the president of the arbitral tribunal shall request the party which has not appointed an arbitrator to do so within two months. If it fails to do so within that period, the president shall so inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall make this appointment within a further two-month period.
5. The arbitral tribunal shall render its decision in accordance with international law and the provisions of this Protocol.
6. Any arbitral tribunal constituted under the provisions set out in this annex shall draw up its own rules of procedure.
7. The decisions of the arbitral tribunal, both on procedure and on substance, shall be taken by majority vote of its members.
8. The tribunal may take all appropriate measures to establish the facts.
9. The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:
  - (a) Provide it with all relevant documents, facilities and information;
  - (b) Enable it, where necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.
10. The parties and the arbitrators shall protect the confidentiality of any information that they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.
11. The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties, recommend interim measures of protection.
12. If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to render its final decision. Absence of a party or failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings. Before rendering its final decision, the arbitral tribunal must satisfy itself that the claim is well founded in fact and law.

13. The arbitral tribunal may hear and determine counterclaims arising directly out of the subject matter of the dispute.
14. Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its expenses, and shall furnish a final statement thereof to the parties.
15. Any Party to this Protocol which has an interest of a legal nature in the subject matter of the dispute, and which may be affected by a decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.
16. The arbitral tribunal shall render its award within five months of the date on which it is established, unless it finds it necessary to extend the time limit for a period which should not exceed five months.
17. The award of the arbitral tribunal shall be accompanied by a statement of reasons. It shall be final and binding upon all parties to the dispute. The award will be transmitted by the arbitral tribunal to the parties to the dispute and to the secretariat. The secretariat will forward the information received to all Parties to this Protocol.
18. Any dispute which may arise between the parties concerning the interpretation or execution of the award may be submitted by either party to the arbitral tribunal which made the award or, if the latter cannot be seized thereof, to another tribunal constituted for this purpose in the same manner as the first.

4065

Μέρος IV
(άρθρο 3Α)

».

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΜΗΤΡΩΑ ΕΚΚΛΥΣΗΣ ΚΑΙ
ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΡΥΠΩΝ

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη στο παρόν Πρωτόκολλο,

Υπενθυμίζοντας το άρθρο 5, παράγραφος 9 και το άρθρο 10, παράγραφος 2 της Σύμβασης για την Πρόσβαση στην Πληροφόρηση, τη Συμμετοχή του Κοινού στη Διαδικασία Λήψης Αποφάσεων και την Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη σε Θέματα Περιβάλλοντος του 1998 («Σύμβαση του Άρχους»),

Αναγνωρίζοντας ότι τα μητρώα έκλυσης και μεταφοράς ρύπων συνιστούν ένα σημαντικό μηχανισμό για την αύξηση της επιχειρηματικής ευθύνης, τον περιορισμό της ρύπανσης και την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης, όπως αναφέρθηκε στη Δήλωση της Lucca που υιοθετήθηκε κατά την πρώτη σύνοδο των Συμβαλλομένων Μερών στη Σύμβασή του Άρχους,

Έχοντας υπόψη την αρχή 10 της Δήλωσης του Ρίο για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη του 1992,

Έχοντας επίσης υπόψη τις αρχές και τις δεσμεύσεις που συμφωνήθηκαν στη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη του 1992 και, συγκεκριμένα, τις διατάξεις του κεφαλαίου 19 της Agenda 21,

Λαμβάνοντας υπόψη το Πρόγραμμα για την Περαιτέρω Εφαρμογή της Agenda 21 που υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών κατά την 19η ειδική σύνοδό της, το 1997, όπου ζητήθηκε, μεταξύ άλλων, να αυξηθούν σε εθνικό επίπεδο το δυναμικό και οι δυνατότητες για τη συλλογή, επεξεργασία και διάδοση πληροφοριών, ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση του κοινού στις πληροφορίες σχετικά με παγκόσμια θέματα περιβάλλοντος με τη χρήση κατάλληλων μέσων,

Έχοντας υπόψη το Σχέδιο Εφαρμογής της Παγκόσμιας Διάσκεψης για την Αειφόρο Ανάπτυξη του 2002, το οποίο ενθαρρύνει την ανάπτυξη συνεκτικών, ολοκληρωμένων πληροφοριών αναφορικά με τις χημικές ουσίες, όπως, για παράδειγμα, μέσω εθνικών μητρώων έκλυσης και μεταφοράς ρύπων,

Λαμβάνοντας υπόψη το έργο του Διακυβερνητικού Φόρουμ για την Ασφάλεια των Χημικών Ουσιών, και, συγκεκριμένα, τη Δήλωση της Bahia για την Ασφάλεια των Χημικών Ουσιών του 2002, τις

Προτεραιότητες Δράσης μετά το 2000 και το Μητρώο Έκλυσης και Μεταφοράς Ρύπων/Σχέδιο Δράσης για την Απογραφή Εκπομπών,

Λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις δραστηριότητες που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο του Προγράμματος Οργανισμών για την Ορθή Διαχείριση των Χημικών Ουσιών,

Λαμβάνοντας περαιτέρω υπόψη το έργο του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, και, συγκεκριμένα, τη Σύσταση του Συμβουλίου του για την Εφαρμογή Μητρώων Έκλυσης και Μεταφοράς Ρύπων, στην οποία το Συμβούλιο καλεί τις χώρες μέλη να εκπονήσουν και να καταστήσουν διαθέσιμα στο κοινό εθνικά μητρώα έκλυσης και μεταφοράς ρύπων,

Επιθυμώντας να δημιουργήσουν ένα μηχανισμό ο οποίος να συμβάλει στη δυνατότητα κάθε προσώπου των σημερινών και μελλοντικών γενεών να βιώνει σε ένα περιβάλλον κατάλληλο για την υγεία και την ευημερία του, διασφαλίζοντας την ανάπτυξη συστημάτων περιβαλλοντικής πληροφόρησης τα οποία θα είναι προσβάσιμα για το κοινό,

Επιθυμώντας επίσης να διασφαλίσουν ότι η ανάπτυξη τέτοιων συστημάτων λαμβάνει υπόψη αρχές που συμβάλλουν στην αειφόρο ανάπτυξη, όπως είναι η προληπτική προσέγγιση που περιλαμβάνεται στην αρχή 15 της Δήλωσης του Ρίο για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη του 1992,

Αναγνωρίζοντας τη σχέση μεταξύ επαρκών συστημάτων περιβαλλοντικής πληροφόρησης και της άσκησης των δικαιωμάτων που περιλαμβάνονται στη Σύμβαση του Άρχους,

Σημειώνοντας την ανάγκη συνεργασίας με άλλες διεθνείς πρωτοβουλίες που αφορούν τους ρύπους και τα απόβλητα, περιλαμβανομένης της Σύμβασης στη Στοκχόλμη για τους Έμμοτους Οργανικούς Ρύπους του 2001 και της Σύμβασης της Βασιλείας του 1989 για τον Έλεγχο των Διασυνοριακών Κινήσεων Επικίνδυνων Αποβλήτων και τη Διάθεσή τους,

Αναγνωρίζοντας ότι οι στόχοι μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για την ελαχιστοποίηση της ρύπανσης και της ποσότητας των αποβλήτων τα οποία προκύπτουν από τη λειτουργία βιομηχανικών εγκαταστάσεων και άλλων πηγών είναι η επίτευξη ενός υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος στο σύνολό του, η πρόοδος προς την κατεύθυνση της αειφόρου και περιβαλλοντικώς ορθολογικής ανάπτυξης και η προστασία της υγείας των σημερινών και μελλοντικών γενεών,

Πεπεισμένοι για την αξία των μητρώων έκλυσης και μεταφοράς ρύπων ως ένα οικονομικά συμφέρον εργαλείο για την ενθάρρυνση βελτιώσεων στην περιβαλλοντική απόδοση, την πρόσβαση του κοινού σε πληροφορίες σχετικά με τους ρύπους που ελευθερώνονται και μεταφέρονται εντός και μέσω των κοινοτήτων, και για χρήση από τις κυβερνήσεις στον καθορισμό τάσεων, στην εμφάνιση της προόδου στον τομέα της μείωσης της ρύπανσης, στην παρακολούθηση της συμμόρφωσης με συγκεκριμένες διεθνείς συμφωνίες, στον καθορισμό προτεραιοτήτων και στην αξιολόγηση της επιτευχθείσας προόδου μέσω περιβαλλοντικών πολιτικών και προγραμμάτων,

Πιστεύοντας ότι τα μητρώα έκλυσης και μεταφοράς ρύπων δυνατόν να επιφέρουν απτά οφέλη στη βιομηχανία μέσω της βελτιωμένης διαχείρισης των ρύπων,

Σημειώνοντας τις δυνατότητες χρήσης δεδομένων από τα μητρώα έκλυσης και μεταφοράς ρύπων σε συνδυασμό με υγειονομικές, περιβαλλοντικές, δημογραφικές, οικονομικές ή άλλου είδους συναφείς πληροφορίες, με σκοπό την καλύτερη κατανόηση των πιθανών προβλημάτων, τον εντοπισμό θεμάτων καίριας σημασίας, τη λήψη προληπτικών μέτρων και μέτρων μετριασμού των επιπτώσεων και τον καθορισμό προτεραιοτήτων περιβαλλοντικής διαχείρισης,

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της προστασίας της ιδιωτικής ζωής αναγνωρίσιμων ή δυνάμενων να αναγνωριστούν φυσικών προσώπων κατά την επεξεργασία πληροφοριών που αναφέρονται σε μητρώα έκλυσης και μεταφοράς ρύπων σύμφωνα με τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα που αφορούν την προστασία δεδομένων,

Αναγνωρίζοντας επίσης τη σημασία της ανάπτυξης διεθνώς συμβατών συστημάτων εθνικών μητρώων έκλυσης και μεταφοράς ρύπων για αύξηση της συγκρισιμότητας δεδομένων,

Σημειώνοντας ότι πολλά κράτη μέλη της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των Συμβαλλομένων Μερών της Βορειοαμερικανικής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών συλλέγουν στοιχεία για την έκλυση και μεταφορά ρύπων από διάφορες πηγές και μεριμνούν ώστε τα στοιχεία αυτά να καταστούν διαθέσιμα στο κοινό και αναγνωρίζοντας ιδιαίτερα στον τομέα αυτό τη μακρά και πολύτιμη πείρα σε ορισμένες χώρες,

Λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές προσεγγίσεις στα υφιστάμενα μητρώα εκπομπών και την ανάγκη αποφυγής αλληλεπικάλυψης και αναγνωρίζοντας συνεπώς ότι απαιτείται συγκεκριμένος βαθμός ευελιξίας,

Υποστηρίζοντας την προοδευτική ανάπτυξη εθνικών μητρώων έκλυσης και μεταφοράς ρύπων,

Υποστηρίζοντας επίσης τη δημιουργία δεσμών μεταξύ των εθνικών μητρώων έκλυσης και μεταφοράς ρύπων και των συστημάτων πληροφόρησης για άλλες εκλύσεις που αφορούν το κοινό,

Συμφώνησαν ως ακολούθως:

Άρθρο 1

ΣΤΟΧΟΣ

Στόχος του παρόντος Πρωτοκόλλου είναι η ενίσχυση της πρόσβασης του κοινού σε πληροφορίες με τη δημιουργία συνεκτικών, ολοκληρωμένων, εθνικών μητρώων έκλυσης και μεταφοράς ρύπων (MEMP) σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου, τα οποία θα διευκολύνουν τη συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με το περιβάλλον και θα συμβάλλουν στην πρόληψη και μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος.

Άρθρο 2

ΟΡΙΣΜΟΙ

Για τους σκοπούς του παρόντος Πρωτοκόλλου,

- 1) "Μέρος" σημαίνει, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο κείμενο, κράτος ή περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ολοκλήρωσης στο οποίο γίνεται αναφορά στο άρθρο 24, που έχει συναινέσει να δεσμευτεί με το παρόν Πρωτόκολλο και για το οποίο ή τον οποίο ισχύει το Πρωτόκολλο.
- 2) "Σύμβαση" σημαίνει τη Σύμβαση για την Πρόσβαση σε Πληροφορίες, τη Συμμετοχή του Κοινού στη Λήψη Αποφάσεων και την Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη για Περιβαλλοντικά Θέματα του Άρχου, Δανία, της 25ης Ιουνίου 1998.
- 3) "Το κοινό" σημαίνει ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα και, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική, τις ενώσεις, οργανισμούς ή ομάδες τους.
- 4) "Μονάδα" σημαίνει μια ή περισσότερες εγκαταστάσεις στον ίδιο χώρο ή σε παρακείμενους χώρους, που ανήκουν ή τις εκμεταλλεύεται το ίδιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο.
- 5) "Αρμόδια αρχή" σημαίνει την εθνική αρχή ή τις εθνικές αρχές ή οποιοδήποτε άλλο αρμόδιο φορέα ή αρμόδιους φορείς που έχει

υποδείξει ένα Συμβαλλόμενο Μέρος για τη διαχείριση του εθνικού συστήματος μητρώων έκλυσης και μεταφοράς ρύπων.

6) "Ρύπος" σημαίνει ουσία ή ομάδα ουσιών που ενδέχεται να είναι επιβλαβής για το περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία εξαιτίας των ιδιοτήτων και της εισαγωγής του στο περιβάλλον.

7) "Έκλυση" σημαίνει οποιαδήποτε είσοδο ρύπων στο περιβάλλον ως αποτέλεσμα ανθρώπινης δραστηριότητας, σκόπιμης ή τυχαίας, συνήθους ή έκτακτης, περιλαμβανομένης της εκροής, εκπομπής, απόρριψης, έγχυσης, διάθεσης ή απόθεσης, ή μέσω σποχετευτικών συστημάτων χωρίς τελική επεξεργασία λυμάτων.

8) "Μεταφορά εκτός χώρου εγκατάστασης" σημαίνει την εκτός των ορίων της μονάδας μεταφορά είτε των ρύπων είτε των αποβλήτων που προορίζονται για διάθεση ή ανάκτηση και των ρύπων σε λύματα που προορίζονται για επεξεργασία λυμάτων.

9) "Διάχυτες πηγές" σημαίνει τις πολύ μικρότερες ή διασκορπισμένες πηγές από τις οποίες είναι δυνατόν να διαφύγουν ρύποι στο έδαφος, τον αέρα ή το νερό, των οποίων ο συνδυασμένος αντίκτυπος στα μέσα αυτά δυνατόν να είναι σημαντικός και για τους οποίους δεν ενδείκνυται από πρακτικής άποψης η συλλογή εκθέσεων από κάθε ξεχωριστή πηγή.

10) Οι όροι "εθνικά" και "σε εθνική κλίμακα" θα ερμηνεύονται, σε σχέση με τις υποχρεώσεις βάσει του Πρωτοκόλλου των Συμβαλλομένων Μερών που είναι περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής ολοκλήρωσης, όπως εφαρμόζονται στην υπό εξέταση περιφέρεια εκτός εάν υποδεικνύεται διαφορετικά.

11) "Απόβλητο" σημαίνει ουσίες ή αντικείμενα τα οποία:

(α) διατίθενται ή ανακτώνται,

(β) προορίζονται για διάθεση ή ανάκτηση, ή

(γ) απαιτείται από τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας όπως διατεθούν ή ανακτηθούν.

12) "Επικίνδυνα απόβλητα" σημαίνει τα απόβλητα τα οποία ορίζονται ως επικίνδυνα από τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας.

13) "Λοιπά απόβλητα" σημαίνει απόβλητα τα οποία δεν είναι επικίνδυνα.

14) "Λύματα" σημαίνει τα ακάθαρτα ύδατα που περιέχουν ουσίες ή αντικείμενα που υπόκεινται σε ρυθμίσεις από εθνική νομοθεσία.

Άρθρο 3

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα λαμβάνει τα αναγκαία νομοθετικά, ρυθμιστικά και άλλα μέτρα καθώς και τα κατάλληλα εκτελεστικά μέτρα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Οι διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου δεν θα επηρεάζουν το δικαίωμα των Συμβαλλομένων Μερών να διατηρούν ή να εισαγάγουν ένα εκτενέστερο ή περισσότερο προσβάσιμο προς στο κοινό μητρώο έκλυσης και μεταφοράς ρύπων από εκείνο που απαιτείται από το παρόν Πρωτόκολλο.

3. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα λαμβάνει τα απαιτούμενα μέτρα, ώστε οι εργαζόμενοι σε μια μονάδα και το κοινό που αναφέρουν στις αρμόδιες αρχές παραβίαση από μια μονάδα των εθνικών νόμων για την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου να μην υφίστανται κυρώσεις, διώξεις ή οχλήσεις από την εν λόγω μονάδα ή τις δημόσιες αρχές για τις πράξεις τους σε ό,τι αφορά την αναφορά της παράβασης.

4. Κατά την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα καθοδηγείται από την προληπτική προσέγγιση όπως αυτή αναφέρεται στην αρχή 15 της Δήλωσης του Ρίο για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη του 1992.

5. Για την αποφυγή υποβολής αλληλεπικαλυπτόμενων εκθέσεων, τα συστήματα μητρώων έκλυσης και μεταφοράς ρύπων δυνατόν να ενσωματωθούν, στο βαθμό που είναι πρακτικά εφικτό, στις υφιστάμενες πηγές πληροφοριών όπως είναι οι μηχανισμοί υποβολής εκθέσεων δυνάμει αδειών ή εγκρίσεων λειτουργίας.

6. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα καταβάλλουν προσπάθειες, ώστε να επιτευχθεί σύγκλιση μεταξύ των εθνικών μητρώων έκλυσης και μεταφοράς ρύπων.

Άρθρο 4

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΗΤΡΩΩΝ ΕΚΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΡΥΠΩΝ

Σύμφωνα με το παρόν Πρωτόκολλο, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα δημιουργεί και διατηρεί εθνικό αρχείο έκλυσης και μεταφοράς ρύπων το οποίο θα είναι προσβάσιμο στο κοινό και το οποίο:

(α) θα είναι συγκεκριμένο για κάθε μονάδα σε σχέση με την υποβολή εκθέσεων για σημειακές πηγές,

(β) θα εξυπηρετεί την υποβολή εκθέσεων για τις διάχυτες πηγές,

(γ) θα αφορά συγκεκριμένο ρύπο ή συγκεκριμένο απόβλητο ανάλογα με την περίπτωση,

(δ) θα αφορά όλα τα μέσα και θα διακρίνει ανάμεσα στις εκλύσεις που πραγματοποιούνται στον αέρα, το έδαφος και το νερό,

(ε) θα περιλαμβάνει πληροφορίες για τις μεταφορές ρύπων,

(στ) θα βασίζεται στην υποχρεωτική περιοδική υποβολή εκθέσεων,

(ζ) θα περιλαμβάνει τυποποιημένα και επίκαιρα δεδομένα, περιορισμένο αριθμό τυποποιημένων κατωφλίων για υποβολή εκθέσεων και περιορισμένες διατάξεις, εάν υπάρχουν, για σκοπούς εχεμύθειας,

(η) θα είναι συνεκτικό και θα έχει σχεδιαστεί για να είναι εύχρηστο και προσβάσιμο στο κοινό, περιλαμβανομένης σε ηλεκτρονική μορφή,

(θ) θα επιτρέπει τη συμμετοχή του κοινού στην ανάπτυξη και τροποποίησή του, και

(ι) θα αποτελεί μια δομημένη, ηλεκτρονική βάση δεδομένων ή αρκετές συνδεδεμένες βάσεις δεδομένων που θα συντηρούνται από την αρμόδια αρχή.

Άρθρο 5

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΟΜΗ

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα διασφαλίζει ότι τα δεδομένα που τηρούνται στο μητρώο στο οποίο γίνεται αναφορά στο άρθρο 4 παρουσιάζονται τόσο σε συγκεντρωτική όσο και σε αναλυτική μορφή, ούτως ώστε να καθίσταται δυνατή η αναζήτηση και ο εντοπισμός των εκλύσεων και των μεταφορών ανάλογα με:

(α) τη μονάδα και τη γεωγραφική της θέση,

(β) τη δραστηριότητα,

(γ) τον ιδιοκτήτη ή τον φορέα εκμετάλλευσης και, ανάλογα με την περίπτωση, την εταιρεία,

(δ) το ρύπο ή το απόβλητο, ανάλογα με την περίπτωση,

(ε) καθένα από τα μέσα στα οποία εκλύεται ο ρύπος στο περιβάλλον, και

(στ) όπως καθορίζεται στο άρθρο 7, παράγραφος 5, τον προσρισμό της μεταφοράς και, όπου είναι κατάλληλο, τη δραστηριότητα διάθεσης ή ανάκτησης του αποβλήτου.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα διασφαλίζει επίσης ότι είναι δυνατή η αναζήτηση και ο εντοπισμός των δεδομένων ανάλογα με τις διάχυτες πηγές οι οποίες έχουν περιληφθεί στο μητρώο.

3. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα σχεδιάζει το μητρώο του λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα της μελλοντικής επέκτασής του και διασφαλίζοντας τη δημόσια πρόσβαση σε στοιχεία εκθέσεων που έχουν υποβληθεί κατά τα δέκα τουλάχιστον προηγούμενα έτη αναφοράς.

4. Το μητρώο θα σχεδιάζεται κατά τρόπο που να επιτρέπει την όσο το δυνατό ευκολότερη πρόσβαση του κοινού με ηλεκτρονικά μέσα, όπως το διαδίκτυο. Ο σχεδιασμός θα επιτρέπει, υπό κανονικές συνθήκες λειτουργίας, τη συνεχή και άμεση διάθεση των πληροφοριών του μητρώου με ηλεκτρονικά μέσα.

5. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα πρέπει να παρέχει συνδέσεις στο μητρώο του με τις συναφείς υφιστάμενες, δημόσια προσβάσιμες βάσεις δεδομένων για θέματα που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος.

6. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα παρέχει συνδέσεις στο μητρώο του με τα μητρώα έκλυσης και μεταφοράς ρύπων άλλων Συμβαλλομένων Μερών του Πρωτοκόλλου και, όπου αυτό είναι εφικτό, με εκείνα άλλων χωρών.

Άρθρο 6

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα διασφαλίζει ότι το μητρώο του περιέχει πληροφορίες σχετικά με:

(α) εκλύσεις ρύπων για τις οποίες θα πρέπει να υποβάλλονται εκθέσεις δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 2,

(β) μεταφορές εκτός του χώρου εγκατάστασης για τις οποίες θα πρέπει να υποβάλλονται εκθέσεις δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 2, και

(γ) εκλύσεις ρύπων από διάχυτες πηγές που απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 4.

2. Αφού αξιολογηθεί η πείρα που αποκτήθηκε από την ανάπτυξη εθνικών μητρώων έκλυσης και μεταφοράς ρύπων και την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου, και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διεθνείς διαδικασίες, η Σύνοδος των Συμβαλλομένων Μερών θα επανεξετάζει τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου και θα εξετάζει τα ακόλουθα θέματα κατά την περαιτέρω ανάπτυξή του:

(α) αναθεώρηση των δραστηριοτήτων που καθορίζονται στο Παράρτημα I,

(β) αναθεώρηση των ρύπων που καθορίζονται στο Παράρτημα II,

(γ) αναθεώρηση των κατώφλιων των Παραρτημάτων I και II, και

(δ) συμπερίληψη άλλων συναφών πτυχών όπως είναι οι πληροφορίες για τις μεταφορές και την αποθήκευση εντός του χώρου των μονάδων, τον καθορισμό των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων για τις διάχυτες πηγές ή την ανάπτυξη κριτηρίων για την συμπερίληψη ρύπων δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 7

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος είτε:

(α) θα απαιτεί από τον ιδιοκτήτη ή το φορέα εκμετάλλευσης κάθε ξεχωριστής μονάδας εντός της δικαιοδοσίας του που αναλαμβάνει μια ή περισσότερες από τις δραστηριότητες που ορίζονται στο Παράρτημα I, οι οποίες υπερβαίνουν το ισχύον κατώφλι δυναμικότητας που ορίζεται στο Παράρτημα I, στήλη 1, και:

(i) εκλύει οποιοδήποτε ρύπο που αναφέρεται στο Παράρτημα II σε ποσότητες που υπερβαίνουν τα ισχύοντα κατώφλια που ορίζονται στο Παράρτημα II, στήλη 1,

(ii) μεταφέρει εκτός του χώρου της μονάδας οποιοδήποτε ρύπο που ορίζεται στο Παράρτημα II σε ποσότητες που υπερβαίνουν τα ισχύοντα κατώφλια που αρίζονται στο Παράρτημα II, στήλη 2, εφόσον το Συμβαλλόμενο Μέρος έχει επιλέξει, σε ό,τι αφορά τις μεταφορές, την υποβολή εκθέσεων που αφορούν συγκεκριμένους ρύπους σύμφωνα με την παράγραφο 5(δ),

(iii) μεταφέρει εκτός του χώρου της μονάδας επικίνδυνα απόβλητα που υπερβαίνουν τους δύο τόνους ετησίως ή άλλα απόβλητα τα οποία υπερβαίνουν τους 2000 τόνους ετησίως, εφόσον το Συμβαλλόμενο Μέρος έχει επιλέξει, σε ό,τι αφορά τις μεταφορές, την υποβολή εκθέσεων που αφορούν συγκεκριμένα απόβλητα, σύμφωνα με την παράγραφο 5(δ), ή

(iv) μεταφέρει εκτός του χώρου της μονάδας οποιονδήποτε ρύπο που ορίζεται στο Παράρτημα II σε λύματα που προορίζονται για επεξεργασία λυμάτων σε ποσότητες που υπερβαίνουν τα ισχύοντα κατώφλια που ορίζονται στο Παράρτημα II, στήλη 1β.

να αναλάβει την υποχρέωση που επιβάλλεται στον εν λόγω ιδιοκτήτη ή φορέα εκμετάλλευσης σύμφωνα με την παράγραφο 2, είτε

(β) θα απαιτεί από τον ιδιοκτήτη ή το φορέα εκμετάλλευσης κάθε ξεχωριστής μονάδας εντός της δικαιοδοσίας του που αναλαμβάνει μια ή περισσότερες από τις δραστηριότητες που ορίζονται στο Παράρτημα I επί ή άνω του κατωφλίου εργαζομένων που ορίζεται στο Παράρτημα I, στήλη 2, και θα παράγει, επεξεργάζεται ή χρησιμοποιεί οποιοδήποτε ρύπο που ορίζεται στο Παράρτημα II σε ποσότητες που υπερβαίνουν το ισχύον κατώφλι που ορίζεται στο Παράρτημα II, στήλη 3, να αναλάβει την υποχρέωση που επιβάλλεται στον εν λόγω ιδιοκτήτη ή φορέα εκμετάλλευσης σύμφωνα με την παράγραφο 2.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα απαιτεί από τον ιδιοκτήτη ή το φορέα εκμετάλλευσης μιας μονάδας που αναφέρεται στην παράγραφο 1 να υποβάλλει τα στοιχεία που ορίζονται στις παραγράφους 5 και 6, και σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις των εν λόγω παραγράφων, σε σχέση με εκείνους τους ρύπους και τα απόβλητα για τα οποία έχει σημειωθεί υπέρβαση των κατωφλίων.

3. Για την επίτευξη του στόχου του παρόντος Πρωτοκόλλου, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος δυνατόν να αποφασίσει να εφαρμόσει σε σχέση με συγκεκριμένο ρύπο, είτε κατώφλι έκλυσης είτε κατώφλι παραγωγής, επεξεργασίας ή χρήσης, νοουμένου ότι με τον τρόπο αυτόν αυξάνονται οι σχετικές πληροφορίες για τις εκλύσεις ή μεταφορές που είναι διαθέσιμες στο μητρώο του.

4. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα διασφαλίζει ότι η οικεία αρμόδια αρχή συλλέγει ή θα υποδεικνύει μια ή περισσότερες δημόσιες αρχές ή αρμόδιους φορείς για τη συλλογή πληροφοριών για την έκλυση ρύπων από διάχυτες πηγές που ορίζονται στις παραγράφους 7 και 8 με στόχο τη συμπερίληψή τους στο μητρώο του.

5. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα απαιτεί από τους ιδιοκτήτες ή τους φορείς εκμετάλλευσης των μονάδων που υποχρεούνται να υποβάλλουν έκθεση βάσει της παραγράφου 2, να συμπληρώνουν και να υποβάλλουν στην αρμόδια αρχή τις ακόλουθες πληροφορίες για κάθε συγκεκριμένη μονάδα:

(α) την επωνυμία, τη διεύθυνση, τη γεωγραφική θέση και τη δραστηριότητα ή δραστηριότητες της αναφερόμενης μονάδας και το όνομα του ιδιοκτήτη ή φορέα εκμετάλλευσης και, εφόσον κρίνεται κατάλληλο, της εταιρείας,

(β) το όνομα και το αριθμητικό αναγνωριστικό κάθε ρύπου για τον οποίο απαιτείται όπως υποβάλλεται έκθεση σύμφωνα με την παράγραφο 2,

(γ) την ποσότητα κάθε ρύπου για τον οποίο απαιτείται όπως υποβάλλεται έκθεση σύμφωνα με την παράγραφο 2 ο οποίος εκλύεται από τη μονάδα στο περιβάλλον κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς, τόσο σε συγκεντρωτική μορφή όσο και σύμφωνα με το κατά πόσο εκλύεται στον αέρα, το νερό ή το έδαφος, περιλαμβανομένης της υπόγειας έγχυσης,

(δ) είτε:

(i) την ποσότητα κάθε ρύπου για τον οποίο απαιτείται όπως υποβάλλεται έκθεση σύμφωνα με την παράγραφο 2 ο οποίος μεταφέρεται εκτός του χώρου της μονάδας κατά το έτος αναφοράς, διακρίνοντας μεταξύ των ποσοτήτων που μεταφέρονται για διάθεση και εκείνων που μεταφέρονται για ανάκτηση, και την επωνυμία και διεύθυνση της μονάδας που παραλαμβάνει τη μεταφερόμενη ποσότητα, είτε

(ii) την ποσότητα του αποβλήτου για το οποίο απαιτείται όπως υποβάλλεται έκθεση σύμφωνα με την παράγραφο 2 το οποίο μεταφέρεται εκτός του χώρου της μονάδας κατά το έτος αναφοράς, διακρίνοντας μεταξύ επικίνδυνων και άλλων αποβλήτων, για οποιεσδήποτε δραστηριότητες ανάκτησης ή διάθεσης, με ένδειξη "R" ή "D" αντίστοιχα, ανάλογα με το εάν το απόβλητο προορίζεται για ανάκτηση ή για διάθεση σύμφωνα με το Παράρτημα III και, για τις διασυνοριακές μεταφορές επικίνδυνων αποβλήτων, την επωνυμία και

διεύθυνση του φορέα ανάκτησης ή διάθεσης του αποβλήτου και το συγκεκριμένο χώρο ανάκτησης ή διάθεσης στον οποίο μεταφέρονται οι ρύποι,

(ε) την ποσότητα κάθε ρύπου σε λύματα, για τον οποίο απαιτείται όπως υποβάλλεται έκθεση σύμφωνα με την παράγραφο 2, ο οποίος μεταφέρθηκε εκτός του χώρου της μονάδας κατά το έτος αναφοράς, και

(στ) το είδος της μεθοδολογίας που χρησιμοποιείται για την εξαγωγή των πληροφοριών που αναφέρονται στις υποπαραγράφους (γ) έως (ε), σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 2, αναφέροντας κατά πόσο οι πληροφορίες βασίζονται σε μέτρηση, υπολογισμό ή εκτίμηση.

6. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 5 (γ) έως (ε) περιλαμβάνουν στοιχεία για εκλύσεις και μεταφορές που προκύπτουν από συνήθεις δραστηριότητες και από έκτακτα γεγονότα.

7. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα παρουσιάζει στο μητρώο του, με τον κατάλληλο χωρικό διαχωρισμό, τις πληροφορίες για τις εκλύσεις ρύπων από διάχυτες πηγές, για τους οποίους το εν λόγω Συμβαλλόμενο Μέρος διαπιστώνει ότι τα στοιχεία συλλέγονται από τις σχετικές αρχές και μπορούν πρακτικά να συμπεριληφθούν. Όπου το Συμβαλλόμενο Μέρος διαπιστώσει ότι δεν υφίστανται τέτοιου είδους στοιχεία, θα λαμβάνει μέτρα για την έναρξη της υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις εκλύσεις των σχετικών ρύπων από μια ή περισσότερες διάχυτες πηγές σύμφωνα με τις εθνικές του προτεραιότητες.

8. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 7 θα περιλαμβάνουν στοιχεία σχετικά με το είδος της μεθοδολογίας που χρησιμοποιείται για την εξαγωγή των πληροφοριών αυτών.

Άρθρο 8

ΚΥΚΛΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες που απαιτείται όπως ενσωματωθούν στο μητρώο του είναι διαθέσιμες στο κοινό, συλλέγονται και παρουσιάζονται στο μητρώο ανά ημερολογιακό έτος. Το έτος αναφοράς είναι το ημερολογιακό έτος με το οποίο συνδέονται οι εν λόγω πληροφορίες. Για κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος, το πρώτο έτος αναφοράς είναι το ημερολογιακό έτος μετά την έναρξη ισχύος του Πρωτοκόλλου για το εν λόγω Συμβαλλόμενο Μέρος. Η υποβολή εκθέσεων που απαιτείται βάσει του άρθρου 7 θα είναι ετήσια. Ωστόσο, το δεύτερο έτος αναφοράς δυνατόν να είναι το δεύτερο ημερολογιακό έτος που ακολουθεί το πρώτο έτος αναφοράς.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος που δεν είναι περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ανάπτυξης θα διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες

ενσωματώνονται στο μητρώο του εντός 15 μηνών από το τέλος κάθε έτους αναφοράς. Ωστόσο, οι πληροφορίες για το πρώτο έτος αναφοράς θα ενσωματώνονται στο μητρώο του εντός δύο ετών από το τέλος του εν λόγω έτους αναφοράς.

3. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος που είναι περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ανάπτυξης θα διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες για ένα συγκεκριμένο έτος αναφοράς ενσωματώνονται στο μητρώο του έξι μήνες μετά το χρονικό διάστημα στο οποίο τα Συμβαλλόμενα Μέρη τα οποία δεν είναι περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής ανάπτυξης υποχρεούνται να το πράξουν.

Άρθρο 9

ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΡΗΣΗ ΜΗΤΡΩΩΝ

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα απαιτεί από τους ιδιοκτήτες ή τους φορείς εκμετάλλευσης των μονάδων που υπόκεινται σε υποβολή εκθέσεων του άρθρου 7 να συλλέγουν τα δεδομένα εκείνα που απαιτούνται για τον προσδιορισμό, σύμφωνα με την παράγραφο 2 πιο κάτω και με την κατάλληλη συχνότητα, των εκλύσεων της μονάδας και των μεταφορών εκτός του χώρου της μονάδας που υπόκεινται στις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων δυνάμει του άρθρου 7 και να τηρούν διαθέσιμα προς τις αρμόδιες αρχές τα αρχεία των δεδομένων από τα οποία προέκυψαν οι αναφερόμενες πληροφορίες για περίοδο πέντε ετών, αρχής γενομένης από το τέλος του αντίστοιχου έτους αναφοράς. Τα αρχεία αυτά θα περιγράφουν επίσης τη μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για τη συλλογή δεδομένων.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα απαιτεί από τους ιδιοκτήτες ή τους φορείς εκμετάλλευσης των μονάδων που υπόκεινται σε υποβολή εκθέσεων δυνάμει του άρθρου 7 να χρησιμοποιούν τις βέλτιστες διαθέσιμες πληροφορίες, οι οποίες δυνατόν να περιλαμβάνουν στοιχεία παρακολούθησης, συντελεστές εκπομπής, εξισώσεις ισοζυγίου μάζας, έμμεση παρακολούθηση ή άλλους υπολογισμούς, τεχνικές αξιολογήσεις και άλλες μεθόδους. Όπου κρίνεται κατάλληλο, αυτό θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις διεθνώς αποδεκτές μεθοδολογίες.

Άρθρο 10

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα απαιτεί από τους ιδιοκτήτες ή τους φορείς εκμετάλλευσης των μονάδων που υπόκεινται σε υποβολή εκθέσεων δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 1 να διασφαλίζουν την ποιότητα των πληροφοριών που υποβάλλουν.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα διασφαλίζει ότι τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο μητρώο του υπόκεινται σε ποιοτική αξιολόγηση από την αρμόδια αρχή, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά την πληρότητα,

συνεκτικότητα και αξιοπιστία τους, λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε κατευθυντήριες γραμμές που δυνατόν να αναπτυχθούν από τη Σύνοδο των Συμβαλλομένων Μερών.

Άρθρο 11

ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα διασφαλίζει τη δημόσια πρόσβαση σε πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο μητρώο του για την έκλυση και μεταφορά ρύπων, χωρίς να πρέπει να γίνεται αναφορά σε τυχόν συμφέρον, και σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου, διασφαλίζοντας κυρίως ότι παρέχεται άμεση ηλεκτρονική πρόσβαση στο μητρώο του μέσω δημόσιων δικτύων τηλεπικοινωνίας.
2. Όπου οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο μητρώο του δεν είναι εύκολα προσβάσιμες από το κοινό με άμεσα ηλεκτρονικά μέσα, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα διασφαλίζει ώστε η αρμόδια αρχή του θα παρέχει, μετά από αίτημα, τις πληροφορίες αυτές με οποιαδήποτε άλλα αποτελεσματικά μέσα, το συντομότερο δυνατό και το αργότερο εντός ενός μηνός από την υποβολή του σχετικού αιτήματος.
3. Δυνάμει της παραγράφου 4, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα διασφαλίζει τη δωρεάν πρόσβαση στις πληροφορίες που περιέχονται στο μητρώο του.
4. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος δύναται να επιτρέψει στην αρμόδια αρχή του να προβαίνει σε χρέωση για την αναπαραγωγή και αποστολή συγκεκριμένων πληροφοριών στις οποίες γίνεται αναφορά στην παράγραφο 2, ωστόσο, μια τέτοια χρέωση δεν θα υπερβαίνει ένα εύλογο ποσό.
5. Όπου οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο μητρώο του δεν είναι εύκολα προσβάσιμες από το κοινό με άμεσα ηλεκτρονικά μέσα, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα διευκολύνει την ηλεκτρονική πρόσβαση στο μητρώο του σε χώρους που έχει πρόσβαση το κοινό, για παράδειγμα, δημόσιες βιβλιοθήκες, γραφεία ή τοπικές αρχές ή άλλους ενδεδειγμένους χώρους.

Άρθρο 12

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος δύναται να εξουσιοδοτεί την αρμόδια αρχή να διατηρεί εμπιστευτικές τις πληροφορίες που περιέχονται στο μητρώο εφόσον η δημοσιοποίησή τους δυνατόν να επηρεάσει δυσμενώς:

(α) τις διεθνείς σχέσεις, την εθνική άμυνα ή τη δημόσια ασφάλεια,

(β) τη δικαιοσύνη, τη δυνατότητα ενός προσώπου να δικάζεται δίκαιως ή τη δυνατότητα μιας δημόσιας αρχής να διεξάγει έρευνα ποινικού ή πειθαρχικού χαρακτήρα,

(γ) τον εμπιστευτικό χαρακτήρα εμπορικών και βιομηχανικών πληροφοριών, εφόσον ο εμπιστευτικός αυτός χαρακτήρας προστατεύεται από το νόμο ώστε να διασφαλιστούν θεμιτά οικονομικά συμφέροντα.

(δ) δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ή

(ε) τον εμπιστευτικό χαρακτήρα προσωπικών δεδομένων ή/και φακέλων που αφορούν φυσικό πρόσωπο, εάν το πρόσωπο αυτό δεν έχει συναινέσει στη δημοσιοποίηση των πληροφοριών, στο βαθμό που η τήρηση του εμπιστευτικού χαρακτήρα προβλέπεται σε εθνική νομοθεσία.

Οι πιο πάνω λόγοι για τήρηση του εμπιστευτικού χαρακτήρα θα ερμηνεύονται με περιοριστικό τρόπο λαμβάνοντας υπόψη το δημόσιο συμφέρον που εξυπηρετείται με τη δημοσιοποίηση και κατά πόσο οι πληροφορίες συνδέονται με εκλύσεις στα περιβάλλον.

2. Στο πλαίσιο της παραγράφου 1(γ), οποιαδήποτε πληροφορία για εκλύσεις που έχει σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος θα εξετάζεται από πλευράς δημοσιοποίησης σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

3. Όταν οι πληροφορίες έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα σύμφωνα με την παράγραφο 1, το μητρώο θα αναφέρει το είδος των πληροφοριών που δεν αποκαλύπτονται μέσω, για παράδειγμα, της παροχής γενικών χημικών πληροφοριών, εάν είναι δυνατόν, και το λόγο για τον οποίο οι πληροφορίες αυτές δεν αποκαλύπτονται.

Άρθρο 13

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΜΗΤΡΩΩΝ ΕΚΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΡΥΠΩΝ

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα διασφαλίζει την ύπαρξη κατάλληλων ευκαιριών για συμμετοχή του κοινού στην ανάπτυξη του εθνικού του μητρώου έκλυσης και μεταφοράς ρύπων στο πλαίσιο της εθνικής του νομοθεσίας.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα παρέχει τη δυνατότητα για δωρεάν δημόσια πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τα προτεινόμενα μέτρα για την ανάπτυξη του

εθνικού του μητρώου έκλυσης και μεταφοράς ρύπων και για την υποβολή τυχόν σχολίων, πληροφοριών, αναλύσεων ή απόψεων που σχετίζονται με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και η αρμόδια αρχή θα λαμβάνει δεόντως υπόψη της τις πληροφορίες αυτές από το κοινό.

3. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα διασφαλίζει ότι, όταν λαμβάνεται απόφαση για τη δημιουργία ή τη σημαντική μεταβολή του μητρώου του, οι πληροφορίες σχετικά με την απόφαση και τα επιχειρήματα στα οποία αυτή βασίζεται θα γνωστοποιούνται στο κοινό εγκαίρως.

Άρθρο 14

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος, στο πλαίσιο της εθνικής του νομοθεσίας, θα διασφαλίζει ότι οποιοδήποτε άτομο θεωρεί ότι το αίτημά του για την παροχή πληροφοριών δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 2 έχει αγνοηθεί, απαρριφθεί αδίκως, είτε εν μέρει είτε εξ'ολοκλήρου, έχει απαντηθεί ανεπαρκώς ή δεν έχει με άλλον τρόπο αντιμετωπιστεί σύμφωνα με τις διατάξεις της εν λόγω παραγράφου, θα έχει πρόσβαση σε διαδικασία επανεξέτασης ενώπιον δικαστηρίου ή άλλου ανεξάρτητου και αμερόληπτου φορέα που ορίζεται διά νόμου.

2. Οι απαιτήσεις της παραγράφου 1 δεν επηρεάζουν τα αντίστοιχα δικαιώματα και υποχρεώσεις των Συμβαλλομένων Μερών βάσει των υφιστάμενων Συνθηκών που εφαρμόζονται μεταξύ τους και αφορούν το αντικείμενο του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 15

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα προάγει την ευαισθητοποίηση του κοινού σε σχέση με το μητρώο έκλυσης και μεταφοράς ρύπων και θα διασφαλίζει την παροχή βοήθειας και καθοδήγησης για την πρόσβαση στο μητρώο του και την κατανόηση και χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα παρέχει την ενδεδειγμένη υποδομή και καθοδήγηση προς τις αρμόδιες αρχές και φορείς, ώστε να τους βοηθήσει στη διεκπεραίωση των καθηκόντων τους δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 16

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

1. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη, όπως κρίνεται κατάλληλο, θα συνεργάζονται και θα βοηθά το ένα το άλλο:

(α) σε διεθνείς δράσεις προς στήριξη των στόχων του παρόντος Πρωτοκόλλου,

(β) στη βάση της αμοιβαίας συμφωνίας μεταξύ των ενδιαφερομένων Μερών, για την υλοποίηση των εθνικών συστημάτων σύμφωνα με το παρόν Πρωτόκολλο,

(γ) στην ανταλλαγή πληροφοριών δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου σχετικά με τις εκλύσεις και μεταφορές σε παραμεθόριες περιοχές, και

(δ) στην ανταλλαγή πληροφοριών δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου σχετικά με τις μεταφορές μεταξύ των Συμβαλλομένων Μερών.

2. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα ενθαρρύνουν τη μεταξύ τους συνεργασία καθώς και τη συνεργασία με συναφείς διεθνείς οργανισμούς, όπου κρίνεται κατάλληλο, για την προώθηση:

(α) της ευαισθητοποίησης του κοινού σε διεθνές επίπεδο,

(β) της μεταφοράς τεχνολογίας, και

(γ) της παροχής τεχνικής βοήθειας σε Συμβαλλόμενα Μέρη τα οποία είναι αναπτυσσόμενες χώρες και Συμβαλλόμενα Μέρη με μεταβατικές οικονομίες σε θέματα που σχετίζονται με το παρόν Πρωτόκολλο.

Άρθρο 17

ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

1. Διά του παρόντος θεσπίζεται η Σύνοδος των Συμβαλλομένων Μερών. Η πρώτη σύνοδος θα συγκληθεί το αργότερο δύο χρόνια μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου. Στη συνέχεια, οι τακτικές Σύνοδοι των Συμβαλλομένων Μερών θα συγκαλούνται αλληλοδιαδοχικά ή παράλληλα με τις τακτικές συνεδρίες των Συμβαλλομένων Μερών της Σύμβασης, εκτός εάν αποφασιστεί διαφορετικά από τα Συμβαλλόμενα Μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου. Η Σύνοδος των Συμβαλλομένων Μερών θα συνεδριάζει εκτάκτως, εφόσον το αποφασίσει, κατά τη διάρκεια τακτικής συνόδου ή κατόπιν γραπτού αιτήματος οποιουδήποτε Συμβαλλόμενου Μέρους νοουμένου ότι εντός έξι μηνών από την κοινοποίησή της σε όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη από τον Εκτελεστικό Γραμματέα της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη, το εν λόγω αίτημα υποστηρίζεται τουλάχιστον από το ένα τρίτο των Συμβαλλομένων αυτών Μερών.

2. Η Σύνοδος των Συμβαλλομένων Μερών θα παρακολουθεί σε διαρκή βάση την εφαρμογή και ανάπτυξη του παρόντος Πρωτοκόλλου με βάση

τις τακτικές εκθέσεις που θα υποβάλλουν τα Συμβαλλόμενα Μέρη και, στο πλαίσιο αυτό, θα προβαίνει:

(α) σε αναθεώρηση της ανάπτυξης των μητρώων έκλυσης και μεταφοράς ρύπων και προώθηση της προοδευτικής ενίσχυσης και σύγκλισης,

(β) στη θέσπιση κατευθυντήριων γραμμών που διευκολύνουν την υποβολή εκθέσεων από τα Συμβαλλόμενα Μέρη σε αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη αποφυγής της αλληλεπικάλυψης των σχετικών προσπαθειών,

(γ) στην κατάρτιση προγράμματος εργασίας,

(δ) στην εξέταση και, όπου κρίνεται κατάλληλο, στην υιοθέτηση μέτρων για την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 16,

(ε) στη δημιουργία των αναγκαίων επικουρικών οργάνων,

(στ) στην εξέταση και υιοθέτηση προτάσεων για τροποποιήσεις του παρόντος Πρωτοκόλλου και των Παραρτημάτων του, εφόσον κρίνεται αναγκαίο για τους σκοπούς του παρόντος Πρωτοκόλλου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20,

(ζ) κατά την πρώτη συνεδρίασή της, στην εξέταση και συναινετική υιοθέτηση του εσωτερικού κανονισμού για τις συνεδριάσεις της και για τις συνεδριάσεις των επικουρικών της οργάνων, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν εσωτερικούς κανονισμούς που έχουν υιοθετηθεί από τη Σύνοδο των Συμβαλλομένων Μερών της Σύμβασης,

(η) στην εξέταση της θέσπισης χρηματοοικονομικών ρυθμίσεων με συναινετική διαδικασία και μηχανισμών τεχνικής βοήθειας για τη διευκόλυνση της εφαρμογής του παρόντος Πρωτοκόλλου,

(θ) στην αναζήτηση, όπου κρίνεται κατάλληλο, υπηρεσιών άλλων συναφών διεθνών φορέων για την επίτευξη των στόχων του παρόντος Πρωτοκόλλου, και

(ι) στην εξέταση και ανάληψη συμπληρωματικών δράσεων που δυνατόν να απαιτούνται για την προώθηση των στόχων του παρόντος Πρωτοκόλλου, όπως την υιοθέτηση κατευθυντήριων γραμμών και συστάσεων οι οποίες να προάγουν την εφαρμογή του.

3. Η Σύνοδος των Συμβαλλομένων Μερών θα διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την εμπειρία που αποκτάται από την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις μεταφορές ρύπων που χρησιμοποιούν προσεγγίσεις για συγκεκριμένες κατηγορίες ρύπων και αποβλήτων, και θα αναθεωρεί την εμπειρία αυτή, ώστε να διερευνηθεί η δυνατότητα σύγκλισης μεταξύ των δύο προσεγγίσεων, λαμβάνοντας υπόψη το δημόσιο συμφέρον για την πρόσβαση στις πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 και τη συνολική αποτελεσματικότητα των εθνικών μητρώων έκλυσης και μεταφοράς ρύπων.

4. Τα Ηνωμένα Έθνη, οι ειδικευμένες υπηρεσίες τους και ο Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας, καθώς και κάθε κράτος ή περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ολοκλήρωσης που δικαιούται βάσει του άρθρου 24 να υπογράψει το παρόν Πρωτόκολλο, αλλά δεν είναι Συμβαλλόμενο Μέρος αυτού, καθώς και οποιοσδήποτε διακυβερνητικός οργανισμός που εξειδικεύεται στους τομείς που αφορά το Πρωτόκολλο, θα δικαιούνται να συμμετέχουν ως παρατηρητές στις συνεδριάσεις των Συνόδων των Συμβαλλομένων Μερών. Η είσοδος και η συμμετοχή τους θα υπόκεινται στον εσωτερικό κανονισμό που έχει υιοθετηθεί από τη Σύνοδο των Συμβαλλομένων Μερών.

5. Οποιοσδήποτε μη κυβερνητικός οργανισμός που εξειδικεύεται στους τομείς που αφορά το παρόν Πρωτόκολλο, ο οποίος έχει ενημερώσει τον Εκτελεστικό Γραμματέα της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη ότι επιθυμεί να εκπροσωπηθεί σε συνεδρία της Συνόδου των Συμβαλλομένων Μερών, θα δικαιούται να συμμετέχει ως παρατηρητής, εκτός εάν προβάλει αντιρρήσεις το ένα τρίτο των παρόντων στη συνεδρίαση των Συμβαλλομένων Μερών. Η είσοδος και η συμμετοχή τους θα υπόκεινται στον εσωτερικό κανονισμό που έχει υιοθετηθεί από τη Σύνοδο των Συμβαλλομένων Μερών.

Άρθρο 18

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΨΗΦΟΥ

1. Εκτός ως προνοείται στην παράγραφο 2, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος του παρόντος Πρωτοκόλλου θα έχει μια ψήφο.

2. Οι περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής ολοκλήρωσης θα ασκούν, σε ό,τι αφορά θέματα της αρμοδιότητάς τους, το δικαίωμα ψήφου τους και ο αριθμός των ψήφων τους θα είναι ίσος με τον αριθμό των Κρατών Μελών τους που είναι Συμβαλλόμενα Μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου. Οι οργανισμοί αυτοί δεν θα ασκούν το δικαίωμα ψήφου τους εάν τα Κράτη Μέλη ή τους ασκούν αυτοί το δικαίωμά τους και αντίστροφα.

Άρθρο 19

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Τα Παραρτήματα του παρόντος Πρωτοκόλλου θα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του και, εκτός εάν προνοείται ρητώς διαφορετικά, η αναφορά στο παρόν Πρωτόκολλο θα αποτελεί ταυτόχρονα αναφορά σε οποιαδήποτε Παραρτήματά του.

Άρθρο 20

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

1. Οποιοδήποτε Συμβαλλόμενο Μέρος δύναται να προτείνει τροποποιήσεις στον παρόν Πρωτόκολλο.
2. Οι προτάσεις για τροποποιήσεις στο παρόν Πρωτόκολλο θα εξετάζονται σε συνεδρίαση της Συνόδου των Συμβαλλομένων Μερών.
3. Οποιαδήποτε προτεινόμενη τροποποίηση στο παρόν Πρωτόκολλο θα υποβάλλεται γραπτώς στη γραμματεία η οποία και θα την γνωστοποιεί τουλάχιστον έξι μήνες πριν από τη σύνοδο κατά την οποία προτείνεται για υιοθέτηση σε όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη, σε άλλα Κράτη και περιφερειακούς οργανισμούς οικονομικής ολοκλήρωσης που έχουν συναινέσει να δεσμεύονται από το Πρωτόκολλο και για τους οποίους δεν έχει αυτό τεθεί ακόμα σε ισχύ, και σε Υπογράφοντες.
4. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να επιτευχθεί συμφωνία επί οποιασδήποτε προτεινόμενης τροποποίησης στο παρόν Πρωτόκολλο με συναίνεση. Σε περίπτωση που θα έχουν εξαντληθεί όλες οι προσπάθειες συναίνεσης και δεν θα έχει επιτευχθεί συμφωνία, η τροποποίηση θα υιοθετείται, σε έσχατη ανάγκη, με την πλειοψηφία των τριών τετάρτων των Συμβαλλομένων Μερών που είναι παρόντα και ψηφίζουν κατά τη σύνοδο αυτή.
5. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, "Συμβαλλόμενα Μέρη που είναι παρόντα και ψηφίζουν" νοούνται τα Συμβαλλόμενα Μέρη που είναι παρόντα και ψηφίζουν υπέρ ή κατά.
6. Οποιαδήποτε τροποποίηση στο παρόν Πρωτόκολλο που έχει υιοθετηθεί σύμφωνα με την παράγραφο 4 θα κοινοποιείται από τη Γραμματεία στο Θεματοφύλακα, ο οποίος θα τη γνωστοποιεί σε όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη, σε άλλα Κράτη και περιφερειακούς οργανισμούς οικονομικής ολοκλήρωσης που έχουν συναινέσει να δεσμεύονται από το παρόν Πρωτόκολλο και για τους οποίους το Πρωτόκολλο αυτό δεν έχει ακόμα τεθεί σε ισχύ, και σε Υπογράφοντες.
7. Τυχόν τροποποίηση στο παρόν Πρωτόκολλο, πλην εκείνων που αφορούν τα Παραρτήματα, θα τίθεται σε ισχύ για εκείνα τα μέρη που

την έχουν κυρώσει, εγκρίνει ή αποδεχθεί την εννεηκοστή μέρα μετά την ημερομηνία παραλαβής από το Θεματοφύλακα των πράξεων κύρωσης, έγκρισης ή αποδοχής από τουλάχιστον τρία τέταρτα εκείνων που ήταν Συμβαλλόμενα Μέρη κατά τη στιγμή της υιοθέτησής της. Στη συνέχεια, θα τίθεται σε ισχύ για οποιοδήποτε άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος την εννεηκοστή μέρα μετά την ημερομηνία κατά την οποία το εν λόγω Μέρος καταθέτει τις πράξεις κύρωσης, έγκρισης ή αποδοχής της τροποποίησης.

8. Σε περίπτωση τροποποίησης σε Παράρτημα, οποιοδήποτε Συμβαλλόμενο Μέρος που δεν αποδέχεται την τροποποίηση αυτή, θα το κοινοποιήσει στο Θεματοφύλακα εγγράφως, εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία της κοινοποίησης της υιοθέτησης από το Θεματοφύλακα. Ο Θεματοφύλακας θα ενημερώσει χωρίς καθυστέρηση όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη για την εν λόγω ληφθείσα κοινοποίηση. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος δύναται, ανά πάσα στιγμή, να αποσύρει κοινοποίηση μη αποδοχής, οπότε και θα τίθεται σε ισχύ η τροποποίηση στο Παράρτημα για το εν λόγω Συμβαλλόμενο Μέρος.

9. Με την παρέλευση δώδεκα μηνών από την ημερομηνία γνωστοποίησής της από το Θεματοφύλακα, όπως προνοείται στην παράγραφο 6, η τροποποίηση σε Παράρτημα θα τίθεται σε ισχύ για εκείνα τα Συμβαλλόμενα Μέρη τα οποία δεν είχαν υποβάλει κοινοποίηση στο Θεματοφύλακα σύμφωνα με την παράγραφο 8, νοουμένου ότι, τη στιγμή εκείνη, δεν θα έχουν υποβάλει τέτοιου είδους κοινοποίηση περισσότερο από το ένα τρίτο των Συμβαλλομένων Μερών που είχαν την ιδιότητα αυτή κατά την υιοθέτηση της τροποποίησης.

10. Εάν μία τροποποίηση σε Παράρτημα συνδέεται άμεσα με τροποποίηση στο παρόν Πρωτόκολλο, αυτή δεν θα τίθεται σε ισχύ μέχρις ότου τεθεί σε ισχύ η τροποποίηση στο παρόν Πρωτόκολλο.

Άρθρο 21

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Ο Εκτελεστικός Γραμματέας της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη θα ασκεί τα ακόλουθα καθήκοντα γραμματείας για το παρόν Πρωτόκολλο:

(α) προετοιμασία και εξυπηρέτηση των συνεδριάσεων της Συνόδου των Συμβαλλομένων Μερών,

(β) διαβίβαση στα Συμβαλλόμενα Μέρη των εκθέσεων και άλλων πληροφοριών που λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου.

(γ) ενημέρωση της Συνόδου των Συμβαλλομένων Μερών σχετικά με τις δραστηριότητες της γραμματείας, και

(δ) άλλου είδους καθήκοντα τα οποία δυνατόν να καθοριστούν από τη Σύνοδο των Συμβαλλομένων Μερών βάσει των διαθέσιμων πόρων.

Άρθρο 22

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

Κατά την πρώτη συνεδρίασή της, η Σύνοδος των Συμβαλλομένων Μερών θα καθορίσει, με συναίνεση, τις διαδικασίες συνεργασίας και τις θεσμικές ρυθμίσεις μη δικαστικού, μη αντιθετικού και συμβουλευτικού χαρακτήρα για την αξιολόγηση και προώθηση της συμμόρφωσης με τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου και για την εξέταση περιπτώσεων μη συμμόρφωσης. Κατά τη θέσπιση των εν λόγω διαδικασιών και ρυθμίσεων, η Σύνοδος των Συμβαλλομένων Μερών θα εξετάζει, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα λήψης πληροφοριών από το κοινό για θέματα που σχετίζονται με το παρόν Πρωτόκολλο.

Άρθρο 23

ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

1. Εάν προκύψει διαφορά μεταξύ δύο ή περισσότερων Συμβαλλομένων Μερών σε σχέση με την ερμηνεία ή την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα επιδιώκουν να εξεύρουν λύση μέσω διαπραγματεύσεων ή με άλλα ειρηνικά μέσα επίλυσης διαφορών αποδεκτά από τα Συμβαλλόμενα Μέρη μεταξύ των οποίων υπάρχει διαφορά.

2. Κατά την υπογραφή, κύρωση, αποδοχή, έγκριση ή προσχώρηση στο παρόν Πρωτόκολλο, ή σε οποιοδήποτε χρόνο εφεξής, οποιοδήποτε Κράτος θα έχει τη δυνατότητα να δηλώσει εγγράφως στο Θεματοφύλακα ότι, για διαφορά που δεν επιλύθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 1, θα δέχεται ένα ή/και τα δύο από τα ακόλουθα μέσα επίλυσης διαφορών ως υποχρεωτικό σε σχέση με οποιοδήποτε Συμβαλλόμενο Μέρος που δέχεται την ίδια υποχρέωση:

(α) υποβολή της διαφοράς στο Διεθνές Δικαστήριο,

(β) διαιτησία σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο Παράρτημα IV.

Οι περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής ολοκλήρωσης δύνανται να προβούν σε δήλωση με παρόμοιο αποτέλεσμα σε σχέση με τη διαιτησία, σύμφωνα με τις διαδικασίες που αναφέρονται στην υποπαράγραφο (β).

3. Εάν τα μέρη της διαφοράς έχουν αποδεχτεί και τα δύο μέσα επίλυσης που αναφέρονται στην παράγραφο 2, η διαφορά δύναται να υποβληθεί μόνο στο Διεθνές Δικαστήριο, εκτός εάν τα μέρη της διαφοράς συμφωνήσουν διαφορετικά.

Άρθρο 24

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

Το παρόν Πρωτόκολλο θα είναι ανοικτό για υπογραφή στο Κίεβο (Ουκρανία) από τις 21 έως 23 Μαΐου 2003 με την ευκαιρία της πέμπτης Υπουργικής Διάσκεψης "Περιβάλλον για την Ευρώπη", και στη συνέχεια στην Έδρα των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη έως τις 31 Δεκεμβρίου 2003, από όλα τα Κράτη που είναι μέλη των Ηνωμένων Εθνών και από περιφερειακούς οργανισμούς οικονομικής ολοκλήρωσης που έχουν συσταθεί από κυρίαρχα Κράτη Μέλη των Ηνωμένων Εθνών στους οποίους τα Κράτη Μέλη τους έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητες για θέματα που διέπονται από το παρόν Πρωτόκολλο, περιλαμβανομένης της αρμοδιότητας να συνάπτουν συνθήκες αναφορικά με τα εν λόγω θέματα.

Άρθρο 25

ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΑΣ

Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών θα εκτελεί χρέη Θεματοφύλακα του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 26

ΚΥΡΩΣΗ, ΑΠΟΔΟΧΗ, ΕΓΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΗ

1. Το παρόν Πρωτόκολλο θα υπόκειται σε κύρωση, αποδοχή ή έγκριση από τα υπογράφοντα κράτη και τους περιφερειακούς οργανισμούς οικονομικής ολοκλήρωσης που αναφέρονται στο άρθρο 24.
2. Το παρόν Πρωτόκολλο θα είναι ανοικτό από την 1η Ιανουαρίου 2004 για την προσχώρηση των Κρατών και περιφερειακών οργανισμών οικονομικής ολοκλήρωσης που αναφέρονται στο άρθρο 24.
3. Οποιοσδήποτε περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ολοκλήρωσης που αναφέρεται στο άρθρο 24, ο οποίος καθίσταται Συμβαλλόμενο Μέρος χωρίς οποιοδήποτε από τα Κράτη Μέλη του να είναι Συμβαλλόμενο Μέρος, δεσμεύεται από όλες τις υποχρεώσεις δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου. Εάν ένα ή περισσότερα Κράτη Μέλη του εν λόγω οργανισμού είναι Συμβαλλόμενο Μέρος, ο οργανισμός και τα Κράτη Μέλη του θα αποφασίζουν επί των αντίστοιχων ευθυνών τους για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει του παρόντος Πρωτοκόλλου. Στις περιπτώσεις αυτές, ο οργανισμός και τα Κράτη

Μέλη του δεν θα δικαιούνται να ασκούν ταυτόχρονα δικαιώματα δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου.

4. Στις πράξεις κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, οι περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής ολοκλήρωσης που αναφέρονται στο άρθρο 24 θα δηλώνουν την έκταση των αρμοδιοτήτων τους σχετικά με τα θέματα που διέπονται από το παρόν Πρωτόκολλο. Οι οργανισμοί αυτοί θα πληροφορούν επίσης το Θεματοφύλακα για οποιασδήποτε ουσιώδεις μεταβολές της έκτασης των αρμοδιοτήτων τους.

Άρθρο 27

ΈΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

1. Το παρόν Πρωτόκολλο θα τεθεί σε ισχύ την ενενηκοστή ημέρα από την ημερομηνία κατάθεσης της δέκατης έκτης πράξης κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, οποιαδήποτε πράξη κατατίθεται από περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ολοκλήρωσης δεν θα προσμετράται σε εκείνες που κατατίθενται από τα Κράτη Μέλη του οργανισμού αυτού.

3. Για κάθε Κράτος Μέλος ή περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ολοκλήρωσης που κυρώνει, αποδέχεται ή εγκρίνει το παρόν Πρωτόκολλο ή προσχωρεί σε αυτό μετά την κατάθεση της δέκατης έκτης πράξης κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, το Πρωτόκολλο θα τεθεί σε ισχύ την ενενηκοστή μέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης από το εν λόγω Κράτος ή τον οργανισμό της πράξης κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης.

Άρθρο 28

ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΙΣ

Δεν είναι δυνατή η διατύπωση επιφυλάξεων στο παρόν Πρωτόκολλο.

Άρθρο 29

ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ

Σε οποιοδήποτε χρόνο μετά την παρέλευση τριών ετών από την ημερομηνία κατά την οποία το παρόν Πρωτόκολλο θα έχει τεθεί σε ισχύ για κάποιο Συμβαλλόμενο Μέρος, το Μέρος αυτό δύναται να αποχωρήσει από το Πρωτόκολλο κατόπιν γραπτής κοινοποίησης προς το Θεματοφύλακα. Οποιαδήποτε τέτοια αποχώρηση θα τεθεί σε ισχύ κατά την ενενηκοστή ημέρα μετά την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης αυτής από το Θεματοφύλακα.

Άρθρο 30

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Το πρωτότυπο του παρόντος Πρωτοκόλλου, του οποίου το αγγλικό, γαλλικό και ρωσικό κείμενο είναι εξίσου αυθεντικά, θα κατατεθεί στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

ΣΕ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩΝ, οι υπογεγραμμένοι, όντας δεόντως εξουσιοδοτημένοι, υπέγραψαν το παρόν Πρωτόκολλο.

Κίεβο, εικοστή πρώτη Μαΐου, δύο χιλιάδες τρία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Αρ.	Δραστηριότητα	Κατώφλι δυναμικότητας (Στήλη 1)	Κατώφλι εργαζομένων (Στήλη 2)
1.	Ενεργειακός Τομέας		
(α)	Διυλιστήρια πετρελαίου και αερίου	*	10 εργαζόμενοι
(β)	Εγκαταστάσεις αεριοποίησης και υγροποίησης	*	
(γ)	Θερμοληκτρικοί σταθμοί και άλλες εγκαταστάσεις καύσης	Με θερμική ισχύ 50 MW	
(δ)	Κάρινοι σπτακονθροκοποίησης	*	
(ε)	Θραυστήρες άνθρακα	Με ωριαία δυναμικότητα 1 τόνου	
(στ)	Εγκαταστάσεις για την παραγωγή προϊόντων άνθρακα και στερεών άκαπνων καυσίμων	*	
2.	Παραγωγή και μεταποίηση μετάλλων		
(α)	Εγκαταστάσεις φύξης ή τήξης μεταλλευμάτων (περιλαμβανομένων θειούχων μεταλλευμάτων)	*	10 εργαζόμενοι
(β)	Εγκαταστάσεις παραγωγής χυτοσίδηρου ή χάλυβα (πρωτογενούς ή δευτερογενούς), περιλαμβανομένων των χυτηρίων συνεχούς χύτευσης	Με ωριαία δυναμικότητα 2,5 τόνων	
(γ)	Εγκαταστάσεις επεξεργασίας σιδηρούχων μετάλλων: (i) Θερμή έλαση (ii) σφυρηλάτηση με σφύρες (iii) Εφαρμογή προστατευτικού στρώματος τηγμένου μετάλλου	Με ωριαία δυναμικότητα 20 τόνων ακατέργαστου χάλυβα Κρουστική ενέργεια 50kJ ανά σφύρα όταν η χρησιμοποιούμενη ισχύς υπερβαίνει τα 20MW Με ωριαία δυναμικότητα κατεργασίας 2 τόνων ακατέργαστου χάλυβα	
(δ)	Χυτήριο σιδηρούχων μετάλλων	Με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής 20 τόνων	

Αρ.	Δραστηριότητα	Κατώφλι δυναμικότητας (Στήλη 1)	Κατώφλι εργαζομένων (Στήλη 2)
(ε)	Εγκαταστάσεις (i) για την παραγωγή ακατέργαστων μη σιδηρούχων μετάλλων από μεταλλεύματα, συγκεντρώματα ή δευτερογενείς πρώτες ύλες με μεταλλουργικές, χημικές ή ηλεκτρολυτικές διεργασίες		10 εργαζόμενοι
	(ii) για την τήξη μη σιδηρούχων μετάλλων και χρωμάτων περιλαμβανομένων προϊόντων ανάκτησης (εξευγενισμός, χύτευση, κ.τ.λ.)	Με ημερήσια δυναμικότητα τήξης 4 τόνων για το μολυβδό και το κάδμιο ή 20 τόνων για όλα τα άλλα μέταλλα	
(στ)	Εγκαταστάσεις για την επιφανειακή επεξεργασία μετάλλων και πλαστικών υλικών με ηλεκτρολυτικές ή χημικές διεργασίες	Όπου ο όγκος των κάδων που χρησιμοποιούνται για την κατεργασία ισούται με 30m ³	
3.	Βιομηχανία ορυκτών προϊόντων		
(α)	Υπόγεια εκμετάλλευση και συναφείς εργασίες		10 εργαζόμενοι
(β)	Υπαίθρια εξόρυξη	Όπου η έκταση της επιφάνειας η οποία υπόκειται σε εξόρυξη ισούται με 25 εκτάρια	
(γ)	Εγκαταστάσεις για την παραγωγή:		
	(i) κλίνκερ τσιμέντου σε περιστροφικούς κλιβάνους	Με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής 500 τόνων	
	(ii) ασβέστου σε περιστροφικούς κλιβάνους	Με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής άνω των 500 τόνων	
	(iii) κλίνκερ τσιμέντου ή ασβέστου σε άλλου είδους κλιβάνους	Με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής 50 τόνων	
(δ)	Εγκαταστάσεις για την παραγωγή αμύγντου και την κατασκευή προϊόντων με βάση τον αμίγντο		
(ε)	Εγκαταστάσεις για την παραγωγή γυαλιού περιλαμβανομένων των εγκαταστάσεων για την παραγωγή ινών γυαλιού	Με ημερήσια δυναμικότητα τήξης 20 τόνων	
(στ)	Εγκαταστάσεις για την τήξη ορυκτών υλών περιλαμβανομένων των εγκαταστάσεων για την παραγωγή ινών από ορυκτές ύλες	Με ημερήσια δυναμικότητα τήξης 20 τόνων	
(ζ)	Εγκαταστάσεις για την παραγωγή κεραμικών προϊόντων με ψήσιμο, ιδίως κεραμιδιών, τούβλων, πυρίμαχων πλίνθων, πλεκιδιών, ψευδοπορσελάνης ή πορσελάνης	Με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής 75 τόνων ή με χωρητικότητα	

		κλιβάνου 4m ³ και με πυκνότητα φόρτωσης ανά κλιβάνο 300kg/m ³	10 εργαζόμενοι
4.	Χημική βιομηχανία		
(α)	Χημικές εγκαταστάσεις για την παραγωγή, σε βιομηχανική κλίμακα, βασικών οργανικών χημικών προϊόντων, όπως:		
	(i) απλών υδρογονανθράκων (γραμμικών ή κυκλικών, κεκορεσμένων ή ακόρεστων, αλκυφατικών ή αρωματικών)		
	(ii) αζιμονούχων υδρογονανθράκων όπως αλκοολών, αλδεϋδών, κετονών, καρβοξυλικών οξέων, εστέρων, οξικών ενώσεων, αιθέρων, υπεροξειδίων, εποξικών ρητινών		
	(iii) θειούχων υδρογονανθράκων		
	(iv) αζωτούχων υδρογονανθράκων όπως αμινών, αμιδίων, νιτρωμένων, νιφωδών ή νιτρικών ενώσεων, νιτριλίων, κυανικών και ισοκυανικών ενώσεων		
	(v) φωσφορούχων υδρογονανθράκων		
	(vi) αλογονούχων υδρογονανθράκων		
	(vii) οργανομεταλλικών οργανικών ενώσεων		
	(viii) βασικών πλαστικών υλών (πολυμερών, συνθετικών ινών, ινών με βάση την κυτταρίνη)		
	(ix) συνθετικού καουτσούκ		
	(x) χρωμάτων και χρωστικών υλών		
	(xi) επιφανειοδραστικών και ταισιενεργών ουσιών		
(β)	Χημικές εγκαταστάσεις για την παραγωγή, σε βιομηχανική κλίμακα, βασικών ανόργανων χημικών προϊόντων, όπως:		10 εργαζόμενοι

Αρ.	Δραστηριότητα	Κατώφλι δυναμικότητας (Στήλη 1)	Κατώφλι εργαζομένων (Στήλη 2)
	ι) αερίων, όπως αμμωνίας, χλωρίου ή υδροχλωρίου, φθορίου ή υδροφθορίου, οξειδίων του άνθρακα, θεικίων ενώσεων, οξειδίων του αζώτου, υδρογόνου, διοξειδίου του θείου, χλωριούχου καρβονιλίου		10 εργαζόμενοι
	ii) οξέων, όπως χλωμικού, υδροφθορικού, φωσφορικού, νιτρικού, υδροχλωρικού, θεικού, σμιζόντος θεικού και άλλων θειούχων οξέων		
	iii) βάσεων, όπως υδροξειδίου του αμμωνίου, υδροξειδίου του καλίου, υδροξειδίου του νατρίου		
	iv) αλάτων όπως χλωριούχου αμμωνίου, χλωρικού καλίου, ανθρακικού καλίου, ανθρακικού νατρίου, υπερβορικών αλάτων, νιτρικού αργύρου		
	v) αμετάλλων, μεταλλοξειδίων ή άλλων ανόργανων ενώσεων όπως ανθρακοβεστίου, πυριτίου, ανθρακοπυριτίου		
(γ)	Χημικές εγκαταστάσεις για την παραγωγή σε βιομηχανική κλίμακα φωσφορούχων, αζωτούχων ή κάλιοχων λιπασμάτων (απλών ή σύνθετων)		
(δ)	Χημικές εγκαταστάσεις για την παραγωγή σε βιομηχανική κλίμακα βασικών φυτοϋγειονομικών προϊόντων και βιοκτόνων		
(ε)	Εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν χημική ή βιολογική διεργασία για την παρασκευή σε βιομηχανική κλίμακα βασικών φαρμακευτικών προϊόντων		
(στ)	Εγκαταστάσεις για την παραγωγή σε βιομηχανική κλίμακα εκρηκτικών και πυροτεχνικών προϊόντων		10 εργαζόμενοι
5.	Διαχείριση αποβλήτων και λυμάτων		
(α)	Εγκαταστάσεις για την καύση, πυρόλυση, ανάκτηση, χημική επεξεργασία ή υγειονομική ταφή επικίνδυνων αποβλήτων	Ημερήσια δυναμικότητα αποδοχής 10 τόνων	10 εργαζόμενοι
(β)	Εγκαταστάσεις για την καύση αστικών αποβλήτων	Με ωριαία δυναμικότητα 3 τόνων	
(γ)	Εγκαταστάσεις για τη διάθεση ακίνδυνων αποβλήτων	Με ημερήσια δυναμικότητα 50 τόνων	

Αρ.	Δραστηριότητα	Κατώφλι δυναμικότητας (Στήλη 1)	Κατώφλι εργαζομένων (Στήλη 2)
(δ)	Χώροι υγειονομικής ταφής (εξαιρουμένων των χώρων ταφής αδρανών αποβλήτων)	Ημερήσια δυναμικότητα αποδοχής 10 τόνων ή με ολική δυναμικότητα 25.000 τόνων	10 εργαζόμενοι
(ε)	Εγκαταστάσεις για τη διάθεση ή ανακύκλωση αφαγίων και ζωικών απορριμμάτων	Με ημερήσιο δυναμικότητα επεξεργασίας 10 τόνων	
(στ)	Εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων	Με δυναμικότητα επεξεργασίας 100.000 μονάδων ισοδύναμου πληθυσμού	
(ζ)	Αυτόνομες εγκαταστάσεις επεξεργασίας βιομηχανικών λυμάτων που εξυπηρετούν μια ή περισσότερες δραστηριότητες του παρόντος Παραρτήματος	Με ημερήσιο χωρητικότητα 10.000m ³	
6.	Παραγωγή και επεξεργασία χαρτιού και ξύλου		
(α)	Βιομηχανικές εγκαταστάσεις για την παραγωγή χαρτοπολιτού από ξύλο ή παρόμοια ινώδη υλικά		10 εργαζόμενοι
(β)	Βιομηχανικές εγκαταστάσεις για την παραγωγή χαρτιού και χαρτονιού και άλλων πρωτογενών προϊόντων ξύλου (όπως μαρισσανίδες, ανοσανίδες και αντικολλητική ξυλεία)	Με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής 20 τόνων	
(γ)	Βιομηχανικές εγκαταστάσεις για την προφύλαξη του ξύλου και των προϊόντων ξύλου με χημικές ουσίες	Με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής 50m ³	
7.	Εντατική κτηνοτροφία και υδατοκαλλιέργεια		
(α)	Εγκαταστάσεις για την εντατική εκτροφή πουλερικών και χοίρων	(i) Με 40.000 θέσεις για πουλερικά (ii) Με 2.000 θέσεις για χοίρους παραγωγής (όνων των 30kg) (iii) Με 750 θέσεις για χοιρομητέρες	10 εργαζόμενοι
(β)	Εντατική υδατοκαλλιέργεια	1.000 τόνοι ψάρια και αστρακοειδή ετησίως	
8.	Ζωικά και φυτικά προϊόντα του κλάδου τροφίμων και πατών		
(α)	Σφαγεία	Με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής 50 τόνων σφαγίων	10 εργαζόμενοι

(β)	Επεξεργασία και μεταποίηση για την παραγωγή τροφίμων και ποτών από: (i) ζωικές πρώτες ύλες (εκτός του γάλακτος) (ii) φυτικές πρώτες ύλες	Με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής 75 τόνων τελικών προϊόντων Με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής 300 τόνων τελικών προϊόντων (μέση τριμηνιαία τιμή)	10 εργαζόμενοι
(γ)	Επεξεργασία και μεταποίηση γάλακτος	Με ημερήσια δυναμικότητα παραλαβής 200 τόνων γάλακτος (μέση ετήσια τιμή)	
9.	Άλλες δραστηριότητες		
(α)	Εγκαταστάσεις για την προεπεξεργασία (δραστηριότητες όπως πλύση, λυόκλιση, μερισμός) ή βαφή ιλών ή υφασμάτων	Με ημερήσια δυναμικότητα επεξεργασίας 10 τόνων	
(β)	Εγκαταστάσεις για τη δέψη δερμάτων	Με ημερήσια δυναμικότητα κατεργασίας 12 τόνων τελικού προϊόντος	10 εργαζόμενοι
(γ)	Εγκαταστάσεις για την επεξεργασία της επιφάνειας υλών, αντικειμένων ή προϊόντων με τη χρήση οργανικών διαλυτών, ιδιαίτερα για τις εργασίες προετοιμασίας, εκτύπωσης, επίστρωσης, καθαρισμού των λιπών, οξείδωσης, κολλαρίσματος, βαφής καθαρισμού ή διαβροχής	Με δυναμικότητα κατανάλωσης 150kg ανά ώρα ή 200 τόνων ανά έτος	
(δ)	Εγκαταστάσεις για την παραγωγή άνθρακα (σκληρού άνθρακα) ή ηλεκτρογραφίτη με καύση ή γραφίσοποίηση		
(ε)	Εγκαταστάσεις για την ναυπήγηση και βαφή ή σφαίριση της βαφής πλοίων	Για πλοία μήκους άνω των 100 μέτρων	

Επεξηγηματικές σημειώσεις:

Η στήλη 1 περιέχει τα κατώφλια δυναμικότητας στα οποία γίνεται αναφορά στο άρθρο 7, παράγραφος 1(α).

Ο αστερίσκος (*) υποδεικνύει ότι δεν ισχύει κανένα κατώφλι δυναμικότητας (άλλες οι μονάδες υπόκεινται σε υποχρεωτική υποβολή έκθεσης).

Η στήλη 2 περιέχει το κατώφλι εργαζομένων στο οποίο γίνεται αναφορά στο άρθρο 7, παράγραφος 1(β).

"10 εργαζόμενοι" σημαίνει το ισοδύναμο 10 εργαζομένων πλήρους απασχόλησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΡΥΠΟΙ

Αρ.	Αρ. CAS	Ρύπος	Κατώφλι έκλυσης (στήλη 1)			Κατώφλι για τη μεταφορά ρύπων εκτός χώρου εγκατάστασης (στήλη 2) kg/έτος	Κατώφλι παραγωγής, επεξεργασίας ή χρήσης (στήλη 3) kg/έτος
			στον αέρα (στήλη 1α) kg/έτος	στο νερό (στήλη 1β) kg/έτος	στο έδαφος (στήλη 1γ) kg/έτος		
1	74-82-8	Μεθάνιο (CH ₄)	100.000	-	-	-	-
2	630-08-0	Μονοξείδιο του άνθρακα (CO)	500.000	-	-	-	-
3	124-38-9	Διοξείδιο του άνθρακα (CO ₂)	100 εκ.	-	-	-	-
4		Υδροφθοράνθρακες (HFC _s)	100	-	-	-	-
5	10024-97-2	Υποξείδιο του αζώτου (N ₂ O)	10.000	-	-	-	-
6	7664-41-7	Αμμωνία (NH ₃)	10.000	-	-	-	10.000
7		Πηλτικές οργανικές ενώσεις εκτός μεθανίου (NMVOC)	100.000	-	-	-	-
8		Οξείδιο του αζώτου (NO _x /NO ₂)	100.000	-	-	-	-
9		Υπερφθοράνθρακες (PFC _s)	100	-	-	-	-
10	2551-62-4	Εξοφθοριούχο θείο (SF ₆)	50	-	-	-	-
11		Οξείδια του θείου (SO _x /SO ₂)	150.000	-	-	-	-
12		Ολικό άζωτο	-	50.000	50.000	10.000	10.000
13		Ολικός φωσφόρος	-	5.000	5.000	10.000	10.000
14		Υδροχλωροφθοράνθρακες (HCFC _s)	1	-	-	-	10.000
15		Χλωροφθοράνθρακες (CFC _s)	1	-	-	100	10.000
16		Αλάνες	1	-	-	100	10.000
17	7440-38-2	Αρσενικό και οι ενώσεις του (ως As)	20	5	5	50	50
18	7440-43-9	Κάδμιο και οι ενώσεις του (ως Cd)	10	5	5	5	5
19	7440-47-3	Χρómιο και οι ενώσεις του (ως Cr ₆)	100	50	50	200	10.000
20	7440-50-8	Χαλκός και οι ενώσεις του (ως Cu)	100	50	50	500	10.000
21	7439-97-6	Υδράργυρος και οι ενώσεις του (ως Hg)	10	1	1	5	5
22	7440-02-0	Νικέλιο και οι ενώσεις του (ως Ni)	50	20	20	500	10.000
23	7439-92-1	Μόλυβδος και οι	200	20	20	50	50

		ενώσεις του (ως Pb)						
24	7440-66-6	Ψευδόργουρος και οι ενώσεις του (ως Zn)	200	100	100	1,000	10,000	
25	15972-60-8	Alachlor	-	1	1	5	10,000	
26	309-00-2	Aldrin	1	1	1	1	1	
27	1912-24-9	Αιραζίνη	-	1	1	5	10,000	
28	57-74-9	Chlordane	1	1	1	1	1	
29	143-50-0	Chlordecone	1	1	1	1	1	
30	470-90-6	Chlortεννίφθος	-	1	1	5	10,000	
31	85535-84-8	Χλωροακάνια C ₁₀ -C ₁₂	-	1	1	10	10,000	
32	2921-88-2	Chlorpyrifos	-	1	1	5	10,000	
33	50-29-3	DDT	1	1	1	1	1	
34	107-06-2	Διχλωροαιθάνιο-1,2 (EDC)	1,000	10	10	100	10,000	
35	75-09-2	Διχλωρομεθάνιο (DCM)	1,000	10	10	100	10,000	
36	60-57-1	Dieldrin	1	1	1	1	1	
37	330-54-1	Diuron	-	1	1	5	10,000	
38	115-29-7	Endosulphan	-	1	1	5	10,000	
39	72-20-8	Endrin	1	1	1	1	1	
40		Αλογωνομένες οργανικές ουσίες (ως AOX)	-	1,000	1,000	1,000	10,000	
41	76-44-8	Heptachlor	1	1	1	1	1	
42	118-74-1	Εξαχλωραβενζόλιο (HCB)	10	1	1	1	1	
43	87-68-3	Εξαχλωραβουταδιένιο (HCBd)	-	1	1	5	10,000	
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-Εξαχλωροκυκλοεξάνιο (HCH)	10	1	1	1	1	
45	58-89-9	Lindane	1	1	1	1	1	
46	2385-85-5	Mirex	1	1	1	1	1	
47		PCDD + PCDF (διοξίνες + φουράνιο) (ως Teq)	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001	
48	608-93-5	Πενταχλωροβενζόλιο	1	1	1	5	50	
49	87-86-5	Πενταχλωροφαινόλη (PCP)	10	1	1	5	10,000	
50	1336-36-3	Πολυχλωρισμένα διφαινύλια (PCBs)	0,1	0,1	0,1	1	50	
51	122-34-9	Simazine	-	1	1	5	10,000	
52	127-18-4	Τετραχλωροαιθυλένιο (PER)	2,000	-	-	1,000	10,000	
53	56-23-5	Τετραχλωρομεθάνιο (TCM)	100	-	-	1,000	10,000	

54	12002-48-1	Τριχλωροβενζόλια (TCBs) (όλο το ισομερή)	10			1.000	10.000
55	71-55-6	1,1,1-τριχλωροαιθάνιο	100			1.000	10.000
56	79-34-5	1,1,2,2-τετραχλωροαιθάνιο	50			1.000	10.000
57	79-01-6	Τριχλωροαιθυλένιο	2.000			1.000	10.000
58	67-66-3	Τριχλωρομεθάνιο	500			1.000	10.000
59	8001-35-2	Ταξοφαίνη	1	1	1	1	1
60	75-01-4	Βινυλχλωρίδιο	1.000	10	10	100	10.000
61	120-12-7	Ανθρακένιο	50	1	1	50	50
62	71-43-2	Βενζόλιο	1.000	200 (ως BTEX) ^α	200 (ως BTEX) ^α	2.000 (ως BTEX) ^α	10.000
63		Βρωμισύχοι διφαινολαιθέρες (PBDE)		1	1	5	10.000
64		Εννεοκυκλική φαινόλη και ολιγοκυκλικά αλκυλφαινόλη (NP/NPEs)		1	1	5	10.000
65	100-41-4	Αιθυλικό βενζόλιο		200 (ως BTEX) ^α	200 (ως BTEX) ^α	2000 (ως BTEX) ^α	10.000
66	75-21-8	Αιθυλενοξειδίο	1.000	10	10	100	10.000
67	34123-59-6	Ισορρολιουρίνη		1	1	5	10.000
68	91-20-3	Νοφθαλίνη	100	10	10	100	10.000
69		Όργανοκασσιτερικές ενώσεις (ως ολικός Sn)		50	50	50	10.000
70	117-81-7	Di-(2-ethyl hexyl) phthalate (DEHP)	10	1	1	100	10.000
71	108-95-2	Φαινόλες (ως ολικό C)		20	20	200	10.000
72		Πολυκυκλικοί αρωματικοί υδρογονάνθρακες (PAHs)	50	5	5	50	10.000
73	108-88-3	Τολουόλιο		200 (ως BTEX) ^α	200 (ως BTEX) ^α	2000 (ως BTEX) ^α	10.000
74		Τριβουτυλικός κασσίτερος και οι ενώσεις του		1	1	5	10.000
75		Τριφαινολικός κασσίτερος και οι ενώσεις του		1	1	5	10.000
76		Ολικός οργανικός άνθρακας (TOC) (ως ολικό C ή COO/3)		50.000			
77	1582-09-8	Τιφθαλίλη		1	1	5	10.000
78	1330-20-7	Ξυλόλιο		200	200	2.000	10.000

				(ως ΒΤΕΧ) ^{α'}	(ως ΒΤΕΧ) ^{α'}	(ως ΒΤΕΧ) ^{α'}	
79		Χλωριούχες ενώσεις (ως αλικός Cl)		2 εκ.	2 εκ.	2 εκ.	10,000 ^{α'}
80		Χλώριο και ανόργανες ενώσεις αυτού ως υδροχλώριο	10,000				10,000
81	1332-21-4	Αμιάντος	1	1	1	10	10,000
82		Κυανούχο (ως αλικός CN)		50	50	500	10,000
83		Φθοριούχο (ως αλικό F)		2,000	2,000	10,000	10,000 ^{α'}
84		Φθόριο και οι ανόργανες ενώσεις του (ως HF)	5,000				10,000
85	74-90-8	Υδροκυάνιο (HCN)	200				10,000
86		Σωματίδια (PM ₁₀)	50,000				

Επεξηγηματικές σημειώσεις:

Ο αριθμός CAS του ρύπου δηλώνει τον ακριβή κωδικό ταυτοποίησης της υπηρεσίας Chemical Abstracts Service.

Η στήλη 1 περιέχει τα κατώφλια στα οποία γίνονται αναφορά στο άρθρο 7, παράγραφος 1 (α), (i) και (iv). Εάν σημειώνεται υπέρβαση του κατωφλίου σε συγκεκριμένη υποστήλη (στον αέρα, στο νερό ή στο έδαφος), απαιτείται υποβολή έκθεσης σχετικά με τις εκλύσεις ή, στην περίπτωση ρύπων σε λύματα που προορίζονται για επεξεργασία λυμάτων, τη μεταφορά στο στοιχείο του περιβάλλοντος της εν λόγω υποστήλης αναφορικά με την εν λόγω μονάδα, για τα Συμβαλλόμενα Μέρη που έχουν επιλέξει σύστημα υποβολής εκθέσεων σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1(α).

Η στήλη 2 περιέχει τα κατώφλια στα οποία γίνεται αναφορά στο άρθρο 7, παράγραφος 1(α)(ii). Εάν σημειώνεται υπέρβαση του κατωφλίου αυτής της στήλης για ένα συγκεκριμένο ρύπο, απαιτείται υποβολή έκθεσης σχετικά με την εκτός χώρου εγκατάστασης μεταφορά του ρύπου αναφορικά με την εν λόγω μονάδα, για τα Συμβαλλόμενα εκείνα Μέρη που έχουν επιλέξει σύστημα υποβολής εκθέσεων σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1(α),(ii).

Η στήλη 3 περιέχει τα κατώφλια στα οποία γίνεται αναφορά στο άρθρο 7, παράγραφος 1(β). Εάν σημειώνεται υπέρβαση του κατωφλίου αυτής της στήλης για ένα συγκεκριμένο ρύπο, απαιτείται υποβολή έκθεσης σχετικά με τις εκλύσεις και την εκτός χώρου εγκατάστασης μεταφορά του ρύπου αναφορικά με την εν λόγω μονάδα, για τα Συμβαλλόμενα εκείνα Μέρη που έχουν επιλέξει σύστημα υποβολής εκθέσεων σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1(β).

Η παύλα (-) υποδεικνύει ότι για την εν λόγω παράμετρο δεν απαιτείται η υποβολή έκθεσης.

Ο αστερίσκος (*) υποδεικνύει ότι, για το συγκεκριμένο ρύπο, πρέπει να χρησιμοποιείται το κατώφλι έκλυσης της στήλης (1)(α) αντί του κατωφλίου παραγωγής, επεξεργασίας ή χρήσης.

Ο διπλός αστερίσκος (***) υποδεικνύει ότι, για το συγκεκριμένο ρύπο, πρέπει να χρησιμοποιείται το κατώφλι έκλυσης της στήλης (1)(β) αντί του κατωφλίου παραγωγής, επεξεργασίας ή χρήσης.

Υποσημειώσεις:

α/ Στις εκθέσεις, πρέπει να δηλώνονται οι μεμονωμένοι ρύποι εάν σημειώνεται υπέρβαση του κατωφλίου για ΒΤΕΧ (η αθροιστική παράμετρος για το βενζόλιο, το τολουόλιο, το αιθυλικό βενζόλιο, το ξυλόλιο).

β/ Οι πολυκυκλικοί αρωματικοί υδρογονάνθρακες (PAHs) πρέπει να μετρούνται ως βενζο(α)πυρένιο (50-32-8), βενζο(β)φθορανθένιο (205-99-2), βενζο(κ)φθορανθένιο (207-08-9), ινδενο(1,2,3-cd)πυρένιο (193-39-5) (από το Πρωτόκολλο για τους Έμμοτους Οργανικούς Ρύπους στη Σύμβαση για τη Διασυνοριακή Ρύπανση της Ατμόσφαιρας σε Μεγάλες Αποστάσεις).

γ/ Ως ανόργανες ενώσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΜΕΡΟΣ Α

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ("D")

- Εναπόθεση εντός ή επί του εδάφους (π.χ. χώροι υγειονομικής ταφής αποβλήτων)
- Επεξεργασία στο έδαφος (π.χ. βιοαποικοδόμηση υγρών αποβλήτων ή λυματολάσπης στο έδαφος)
- Βαθεία έγχυση (π.χ. έγχυση ρευστών αποβλήτων σε γεωτρήσεις, αλατούχα κοιτάσματα ή φυσικούς χώρους εναπόθεσης)
- Επιφανειακή διασπορά (π.χ. εναπόθεση υγρών αποβλήτων ή λυματολάσπης σε φρέατα, τέλματα ή λιμνοθάλασσες)
- Ειδικά σχεδιασμένοι χώροι ταφής (π.χ. τοποθέτηση σε σειρά χωριστών διαμερισμάτων που καλύπτονται και δεν επικοινωνούν ούτε μεταξύ τους ούτε με το περιβάλλον)
- Απόρριψη σε υδατικό σύστημα εκτός των θαλασσών/ωκεανών
- Απόρριψη σε θάλασσες/ωκεανούς, περιλαμβανομένης της ταφής στο θαλάσσιο βυθό
- Βιολογική επεξεργασία που δεν καθορίζεται οπουδήποτε αλλού στο παρόν Παράρτημα και η οποία έχει ως αποτέλεσμα το σχηματισμό τελικών ενώσεων ή μειγμάτων που διατίθενται με οποιαδήποτε από τις διεργασίες που καθορίζονται στο παρόν Μέρος
- Φυσικοχημική επεξεργασία που δεν καθορίζεται οπουδήποτε αλλού στο παρόν Παράρτημα και η οποία έχει ως αποτέλεσμα το σχηματισμό τελικών ενώσεων ή μειγμάτων που απορρίπτονται με οποιαδήποτε από τις διεργασίες που καθορίζονται στο παρόν μέρος (π.χ. εξάτμιση, ξήρανση, διαπύρωση, εξουδετέρωση, καθίζηση)
- Καύση στην ξηρά
- Καύση στη θάλασσα
- Μόνιμη αποθήκευση (π.χ. εναπόθεση δοχείων σε ορυχείο)
- Ανάμειξη αποβλήτων προτού υποβληθούν σε μια από τις διεργασίες που καθορίζονται στο παρόν Μέρος
- Επανασυσκευασία αποβλήτων προτού υποβληθούν σε μια από τις διεργασίες που καθορίζονται στο παρόν Μέρος
- Αποθήκευση, εν αναμονή οποιασδήποτε από τις διεργασίες που καθορίζονται στο παρόν Μέρος

ΜΕΡΟΣ Β

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ ("R")

- Χρήση ως καύσιμο (εκτός της απευθείας καύσης) ή άλλος τρόπος παραγωγής ενέργειας
- Ανάκτηση/αναγέννηση διαλυτών

- Ανακύκλωση/ανάκτηση οργανικών ουσιών που δεν χρησιμοποιούνται ως διαλύτες
- Ανακύκλωση/ανάκτηση μετάλλων και μεταλλικών ενώσεων
- Ανακύκλωση/ανάκτηση άλλων ανόργανων ουσιών
- Αναγέννηση οξέων ή βάσεων
- Ανάκτηση συστατικών που χρησιμοποιούνται για την καταπολέμηση της ρύπανσης
- Ανάκτηση συστατικών από καταλύτες
- Επαναδιύλιση χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων ή άλλου είδους επαναχρησιμοποίηση χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων
- Εμπλουτισμός εδάφους με θετικά αποτελέσματα για τη γεωργία και το περιβάλλον
- Χρήσεις καταλοίπων από τις εργασίες ανάκτησης που καθορίζονται πιο πάνω στο παρόν Μέρος
- Ανταλλαγή αποβλήτων προκειμένου να υποβληθούν σε οποιαδήποτε από τις εργασίες ανάκτησης που καθορίζονται πιο πάνω στο παρόν Μέρος
- Συσσώρευση υλικών που προορίζονται να υποβληθούν σε οποιαδήποτε διεργασία που καθορίζεται στο παρόν Μέρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

1. Σε περίπτωση που μια διαφορά υποβάλλεται σε διαιτησία σύμφωνα με το άρθρο 23, παράγραφος 2 του παρόντος Πρωτοκόλλου, το μέρος ή τα μέρη θα γνωστοποιούν στο άλλο μέρος ή τα μέρη της διαφοράς με διπλωματικά μέσα καθώς και στη γραμματεία, το αντικείμενο της διαιτησίας και θα υποδεικνύουν, συγκεκριμένα, τα άρθρα του παρόντος Πρωτοκόλλου των οποίων η ερμηνεία ή η εφαρμογή αμφισβητείται. Η γραμματεία θα προωθήει τις πληροφορίες που λαμβάνονται προς όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου.
2. Το διαιτητικό δικαστήριο θα απαρτίζεται από τρία μέλη. Τόσο το ενάγον μέρος ή μέρη όσο και το άλλο διαφωνούν μέρος ή μέρη της διαφοράς θα ορίζουν ένα διαιτητή και οι δύο διαιτητές που επιλέγονται με τον τρόπο αυτό θα ορίζουν, κατόπιν κοινής συμφωνίας, ένα τρίτο διαιτητή, ο οποίος θα είναι πρόεδρος του διαιτητικού δικαστηρίου. Ο τελευταίος δεν θα μπορεί να είναι υπήκοος ενός από τα μέρη της διαφοράς ούτε και θα έχει το συνήθη τόπο διαμονής τους στο έδαφος ενός εκ των εν λόγω μερών, ούτε και θα απασχολείται από οιοδήποτε από αυτούς και ούτε θα έχει ασχοληθεί με την υπόθεση αυτή υπό οιαδήποτε άλλη ιδιότητα.
3. Εάν ο πρόεδρος του διαιτητικού δικαστηρίου δεν έχει οριστεί εντός δύο μηνών από τον διορισμό του δεύτερου διαιτητή, ο Εκτελεστικός Γραμματέας της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη, κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε διαφωνούντος μέρους, θα ορίζει τον πρόεδρο εντός περαιτέρω χρονικής περιόδου δύο μηνών.
4. Εάν οποιοδήποτε από τα μέρη της διαφοράς δεν ορίσει διαιτητή εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, το άλλο μέρος δύναται να ενημερώσει σχετικά τον Εκτελεστικό Γραμματέα της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη, ο οποίος θα ορίσει τον πρόεδρο του διαιτητικού δικαστηρίου εντός περαιτέρω χρονικής περιόδου δύο μηνών. Κατόπιν του διορισμού, ο πρόεδρος του διαιτητικού δικαστηρίου θα ζητήσει από το μέρος το οποίο δεν έχει ορίσει διαιτητή να το πράξει εντός δύο μηνών. Εάν δεν το πράξει εντός της χρονικής αυτής περιόδου, ο πρόεδρος θα ενημερώσει τον Εκτελεστικό Γραμματέα της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη, ο οποίος θα προβεί στον εν λόγω διορισμό εντός περαιτέρω χρονικής περιόδου δύο μηνών.
5. Το διαιτητικό δικαστήριο θα αποφασίζει σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου.

6. Οποιοδήποτε διαιτητικό δικαστήριο το οποίο έχει συσταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Παραρτήματος θα θεσπίζει το δικό του εσωτερικό κανονισμό.
7. Οι αποφάσεις του διαιτητικού δικαστηρίου, τόσο επί της διαδικασίας όσο και επί της ουσίας, θα λαμβάνονται με την πλειοψηφία των μελών του.
8. Το δικαστήριο δύναται να λαμβάνει κάθε ενδεδειγμένο μέτρο προκειμένου να προσδιορίσει τα πραγματικά γεγονότα.
9. Τα μέρη της διαφοράς θα διευκολύνουν το έργο του διαιτητικού δικαστηρίου και, συγκεκριμένα, χρησιμοποιώντας όλα τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους:
  - (α) θα του παρέχουν όλα τα σχετικά έγγραφα, διευκολύνσεις και πληροφορίες.
  - (β) θα του παρέχουν το δικαίωμα, όπου είναι αναγκαίο, να καλέσει μάρτυρες ή εμπειρογνώμονες και να λάβει τη μαρτυρία τους.
10. Τα μέρη και οι διαιτητές θα προστάτευσουν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα κάθε πληροφορίας που τους διαβιβάζεται με εχεμύθεια κατά τη διάρκεια των εργασιών του διαιτητικού δικαστηρίου.
11. Το διαιτητικό δικαστήριο δύναται, κατόπιν αιτήματος ενός εκ των μερών, να συστήσει τη λήψη προσωρινών μέτρων προστασίας.
12. Εάν ένα από τα μέρη της διαφοράς δεν εμφανιστεί ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου ή παραλείψει να υπερασπίσει τη θέση του, το άλλο μέρος δύναται να ζητήσει από το δικαστήριο να συνεχίσει τις εργασίες και να εκδώσει την τελική του απόφαση. Η απουσία μέρους ή η παράλειψη μέρους να υπερασπίσει τη θέση του δεν θα συνιστά εμπόδιο στις εργασίες. Προτού εκδώσει την τελική του απόφαση, το διαιτητικό δικαστήριο πρέπει να βεβαιωθεί ότι η αξίωση είναι ορθά θεμελιωμένη τόσο πραγματικά όσο και νομικά.
13. Το διαιτητικό δικαστήριο δύναται να εξετάσει και να εκδώσει απόφαση σχετικά με αντίθετες προσφυγές που απορρέουν άμεσα από το υπό εξέταση αντικείμενο της διαφοράς.
14. Εκτός εάν το διαιτητικό δικαστήριο καθορίσει διαφορετικά λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών της υπόθεσης, τις δαπάνες του δικαστηρίου, περιλαμβανομένων των αποδοχών των μελών του, θα αναλάβουν

εξίσου τα μέρη της διαφοράς. Το δικαστήριο θα καταγράψει όλες τις δαπάνες του και θα παρουσιάσει στα μέρη σχετική τελική κατάσταση.

15. Οποιοδήποτε Συμβαλλόμενο Μέρος του παρόντος Πρωτοκόλλου το οποίο έχει συμφέρον νομικού χαρακτήρα επί του αντικειμένου της διαφοράς και το οποίο ενδέχεται να επηρεαστεί από την απόφαση για την υπόθεση, δύναται να παρέμβει στις εργασίες με τη συγκατάθεση του δικαστηρίου.

16. Το διαιτητικό δικαστήριο θα εκδώσει την απόφασή του εντός πέντε μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία συγκροτήθηκε, εκτός εάν θεωρήσει αναγκαίο να παρατείνει το χρονικό όριο για περίοδο που δεν πρέπει να υπερβαίνει τους πέντε μήνες.

17. Η απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου θα συνοδεύεται από αιτιολόγηση και θα είναι οριστική και δεσμευτική για όλα τα μέρη της διαφοράς. Η απόφαση θα διαβιβάζεται από το διαιτητικό δικαστήριο στα μέρη της διαφοράς και στη γραμματεία. Η γραμματεία θα προωθεί τις ληφθείσες πληροφορίες σε όλα τα Συμβαλλόμενα Μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου.

18. Οποιαδήποτε διαφορά, η οποία ενδέχεται να προκύψει μεταξύ των μερών αναφορικά με την ερμηνεία ή την εκτέλεση της απόφασης δύναται να υποβληθεί από οποιοδήποτε από τα μέρη στο διαιτητικό δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση ή, εάν αυτό δεν μπορεί να επιληφθεί της διαφοράς σε αυτό, σε άλλο δικαστήριο που θα συσταθεί για το σκοπό αυτό με τον ίδιο τρόπο όπως και το πρώτο δικαστήριο.